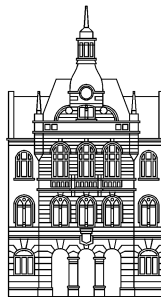

Mestna občina Novo mesto

Župan

Seidlova cesta 1
8000 Novo mesto
tel.: 07 / 39 39 244, faks: 07 / 39 39 269
e-pošta: mestna.obcina@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 095-6/2015
Datum: 18. 3. 2015

**OBČINSKI SVET
MESTNE OBČINE NOVO MESTO**

**ZADEVA: NAČRT AKTIVNOSTI UREJANJA ROMSKEGA NASELJA ŽABJAK
V NOVEM MESTU**

Namen: Obravnava in potrditev gradiva

Pravna podlaga: Statut Mestne občine Novo mesto (Ur. list RS št. 7/13)
Nacionalni program ukrepov za Rome Vlade Republike Slovenije za obdobje 2010-2015
Zakon o romski skupnosti v RS (Ur.list RS št. 33/2007, ZRomS-1)
Strategija reševanja romske tematike v Mestni občini Novo mesto za obdobje 2013-2020

Poročevalec: Mateja Jerič, Vodja urada za kulturo, zdravstvo in socialo
Mojca Tavčar, Vodja urada za prostor

Obrazložitev: v prilogi

**PREDLOG
SKLEPA:**

1. Občinski svet Mestne občine Novo mesto podpira načrt aktivnosti urejanja romskega naselja Žabjak v predlagani obliki.
2. V okviru realizacije načrta aktivnosti občinski svet Mestne občine Novo mesto podpira neodplačni prenos zemljišč za potrebe legalizacije romskega naselja Žabjak in spremljajočih prostorskih ureditev v last MONM in s tem, da MONM rešuje prostorsko problematiko romskega naselja Žabjak skozi spremembe in dopolnitve OPN vendar pod pogoji, da:
 - se zemljišča prenesejo v last Mestne občine Novo mesto šele po sprejetju sprememb in dopolnitev OPN,
 - Ministrstvo za obrambo RS zagotovi zmanjšanje območja izključne rabe za potrebe obrambe oziroma zemljišča, ki naj bi se urejala za romsko naselje Žabjak in spremljajoče prostorske ureditve izključi iz območja izključne rabe za potrebe obrambe,

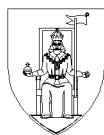
- bo nadomestna kmetijska zemljišča zaradi spremembe namenske rabe iz kmetijskih (najboljših) in gozdnih zemljišč v stavbna zemljišča v postopku priprave sprememb in dopolnitev OPN zagotavljal Ministrstvo za obrambo RS oziroma druga državna institucija,
 - Občinski svet Mestne občine Novo mesto zadolži župana, da ob prenosu zemljišč v last Mestne občine Novo mesto država zagotovi sredstva iz proračuna RS, za sofinanciranje posameznih vsebin investicij.
3. V okviru realizacije načrta aktivnosti Občinski svet MONM zadolži župana, da opozori Vlado RS na obveznost zagotavljanja dodatnih finančnih virov s sprejemom uredbe na podlagi 20. člena Zakona o financiranju občin, s katero se določi podrobnejši namen porabe in višina sredstev za uresničevanje z zakonom določenih pravic romske etnične skupnosti.

Gregor MACEDONI,

ŽUPAN

Priloge:

- pobuda RCI-osnutek prostorske ureditve naselja Žabjak
- strateški dokument investicij v romska naselja za obdobje 2013-2020

Mestna občina Novo mesto

**Občinska uprava
Urad za kulturo,
zdravstvo in socialo**

Seidlova c. 1
8000 Novo mesto
tel.: 07 / 39 39 251, faks: 07 / 39 39 208
e-pošta: mestna.obcina@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 095-6/2015

Datum: 18. 03.2015

OBČINSKI SVET MESTNE OBČINE NOVO MESTO

ZADEVA: NAČRT AKTIVNOSTI UREJANJA ROMSKEGA NASELJA ŽABJAK V NOVEM MESTU

PREDMET: Seznanitev občinskega sveta Mestne občine Novo mesto o predlogu priprave prostorskega, premoženjskega in projektno-izvedbenega načrta za ureditev romskega naselja ŽABJAK v Novem mestu

UVOD

Na območju Mestne občine Novo mesto je evidentiranih 7 romskih naselij: Brezje, Žabjak, Šmihel, Otočec, Ruperč Vrh, Poganški vrh in Ukrat. Za šest romskih naselij je Mestna občina Novo mesto uspela sprejeti izvedbene prostorske akte, ki omogočajo njihovo nadaljnje prostorsko in komunalno urejanje, le za romsko naselje Žabjak niso sprejeti ustrezni prostorski akti, saj Mestna občina Novo mesto ob pripravi OPN-ja v **letu 2008 in 2009** ni uspela uskladiti navskrižnih interesov v lokalnem prostoru in tudi ne interesov Ministrstva za obrambo. Zemljišča naselja Žabjak, ki ga naseljuje približno 300 Romov, je v večinski lasti Ministrstva za obrambo, kar v 78,7%, medtem ko je MONM lastnik le v 2,2% zemljišč. Naselje je komunalno neopremljeno, brez pitne vode, kanalizacije, elektrike, komunikacijskega omrežja in priključkov na javno prometno omrežje. Nahaja se JZ od regionalne ceste R3 651 Mirna Peč – Novo mesto in na SV delu območja izključne rabe za potrebe obrambe. Na območju se nahaja več zidanih in lesenih objektov ter barak oziroma kontejnerjev in bivalnih prikolic.

Zemljišča, kjer se nahaja romsko naselje Žabjak v OPN po namenski rabi niso opredeljena kot stavbna zemljišča za stanovanjsko rabo temveč kot kmetijska in gozdna zemljišča, nahajajo pa se znotraj izključne rabe za potrebe obrambe. Na tem mestu ni mogoče obširneje pojasnjevati izjemnih težav, ki so povezane z zagotavljanjem splošnih in posebnih pravic pripadnikom romske skupnosti v območju Žabjaka na eni strani in splošnih pravic ostalim prebivalcem bližnje in širše okolice. Stanje je nevdržno, na kar opozarja regijska civilna iniciativa, Krajevna skupnost, Varuhinja človekovih pravic, nosilci državnih pooblastil na področju socialnega dela, notranjih zadev, zaposlovanja, šolstva, zdravstva in drugi.

OBRAZLOŽITEV

1. AKTIVNOSTI PROSTORSKEGA UREJANJA NASELJA ŽABJAK OD LETA 2008-2014

Občinska uprava je skozi pripravo Občinskega prostorskega načrta na podlagi strokovnih podlag, ki so bile pripravljene za vsa romska naselja v Mestni občini Novo mesto (Acer Novo mesto d.o.o., maj 2007) predlagala, da se območje opredeli kot stanovanjsko območje in ureja z občinskim podrobnim prostorskim načrtom. Takšna rešitev je bila predlagana v

dopolnjenem osnutku občinskega prostorskega načrta, ki je bil javno razgrnjen v **marcu 2008**, žal pa ne podprta na občinskem svetu MONM. Tej rešitvi je nasprotovala tudi Regijska civilna iniciativa Bučna vas in prebivalstvo okoliških KS. Občina je kljub nasprotovanjem tudi v drugi javni razgrnitvi dopolnjenega osnutka OPN (**oktober 2008**) predlagala, da se zemljišče, kjer je naselje Žabjak, opredeli kot območje namenjeno stanovanjem, vendar v manjšem obsegu kot v prvi razgrnitvi. Nasprotovanje temu predlogu je bilo veliko, predvsem s strani Regijske civilne iniciative, občinski svet pa je celo sprejel stališče in odločitev, da se celotno območje romskega naselja Žabjak opredeli kot gospodarska cona.

Občina je **maja 2009** zaključila pripravo predloga OPN, v katerem so bila zemljišča pod obstoječim romskim naseljem Žabjak, skladno z odločitvijo občinskega sveta, opredeljena kot stavbna zemljišča, namenjena gospodarski dejavnosti. V postopku potrditve predloga OPN je MORS na takšno rešitev izdal negativno mnenje, zato je občina predlog dopolnila skladno s smernicami MORS in sicer tako, da je za območje, kjer se nahaja romsko naselje Žabjak znotraj izključne rabe za potrebe obrambe določila podrobnejšo namensko rabo kot je bila ta določena v prostorskih sestavinah planskih aktov občine (delno G, delno K1 in delno K2). Na takšno rešitev je bilo nato pridobljeno pozitivno mnenje MORS in Mestna občina je Občinski prostorski načrt sprejela v **novembru 2009** (Uradni list RS, št. 101/09 in nadaljnji).

V veljavnem Občinskem prostorskem načrtu torej niso podani pogoji za legalizacijo in urejanje romskega naselja Žabjak. Mestna občina Novo mesto skozi postopek priprave OPN zaradi nasprotovanja lokalnega prebivalstva in nepodpore Občinskega sveta ni uspela uveljaviti takih prostorskih rešitev, ki bi omogočile ureditev prostorskih razmer, hkrati pa so zemljišča, ki jih zasedajo Romi nahajajo v območju izključne rabe za potrebe obrambe in so v večini v lasti MORS.

Na podlagi zgoraj navedenega in glede na to, da po ocenah v romskem naselju vladajo razmere, ki pomenijo hujše ogrožanje zdravja, dalj časa trajajoče motnje javnega reda in miru in tudi trajno ogrožanje okolja in glede na to, da so bili izpolnjeni pogoji za nadomestno ukrepanje države skladno s 5. členom Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji /ZRomS-1/ (Uradni list RS, št. 33/2007) je MONM **julija 2010** predlagala Ministrstvu za okolje in prostor, da Vladi RS poda pobudo za pripravo državnega prostorskega načrta za ureditev romskega naselja Žabjak v Novem mestu, s katerim pa bi za obravnavano območje morala biti sprejeta ena od možnosti, ki se nakazujejo in sicer:

- v primeru, da se območje nameni za obrambo v celoti, se z DPN poišče nadomestna lokacija oziroma romske prebivalce preseli,
- v primeru, da se sprejme odločitev, da se lokacija romskega naselja Žabjak ohrani, ji je potrebno določiti obseg in prostorske pogoje urejanja,
- v primeru, da se območje nameni industrijski rabi se z DPN poišče nadomestna lokacija oziroma romske prebivalce preseli.

Ministrstvo za okolje in prostor je ob preučitvi pobude ugotovilo, da je prostorsko problematiko naselja Žabjak najučinkoviteje reševati s pripravo občinskih prostorskih načrtov. Zato je občinski svet MONM v **januarju 2011** sprejel odločitev, da soglaša, da občina rešuje prostorsko problematiko romskega naselja Žabjak skozi spremembe in dopolnitve OPN-ja.

Zato je **leta 2011** župan imenoval komisijo za izdelavo Strategije za reševanje romske tematike v Mestni občini Novo mesto. Komisijo so sestavljali predstavniki vladnih in nevladnih organizacij, ki so se kot izvajalci preko različnih aktivnosti in delovnih obveznosti vsakodnevno srečevali z romsko populacijo ter zaznavali problematiko preko svojih izkušenj. V sklopu strategije je bil sprejet izvedbeni ukrep reševanja naselja Žabjak-Brezje, ki vključuje smernice urejanja naselja, tako iz prostorskega kot tudi iz bivalno-stanovanjskega vidika

V **decembru 2012** je župan MONM sprejel odločitev, da občinska uprava prične s pripravo sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta MONM. Spremembe in dopolnitve strateških in izvedbenih vsebin OPN MONM naj se nanašajo na prostorsko ureditev območja

romskega naselja Žabjak in Brezje s prostorsko povezanimi ureditvami površin gospodarske cone zahod in površin centralnih dejavnosti ob Mirnopeški cesti.

Spremljajoče aktivnosti prostorskega urejanja romskega naselja Žabjak so tako ves čas potekale v smeri usklajevanja z Regijsko civilno iniciativo Bučna vas in tamkajšnjo KS ter na drugi strani z romsko skupnostjo Žabjak.

Regijska civilna iniciativa Bučna vas je na MONM v **juniju 2010** podala predlog urejanja naselja Žabjak (v prilogi). V **marcu 2013** smo organizirali srečanje prebivalcev naselja Žabjak, z namenom, da se predhodno pridobijo njihova stališča do predloga Regijske civilne iniciative in bodo služila kot izhodišča pri pripravi prostorskega akta. Izhodišča, ki so jih podali so naslednja:

1. Da se omogoči prebivalcem, da ostanejo na isti lokaciji, kjer so tudi sedaj in se jim da možnost odkupa in vodi postopek legalizacije tega prostora.
2. Za tisti, ki nimajo sredstev, naj občina postavi bivalne objekte in jih da v najem z zavezo, da bodo Romi plačevali najemnino iz denarnih pomoči oz. socialnih transferjev.
3. Predlagajo, da se večstanovanjskih objektov ne postavlja, saj so se v praksi izkazali kot slaba rešitev, saj Romi radi živijo ločeno vsak zase.
4. Kdor si želi kupiti zemljo, naj ima možnost, da jo odkupi in tako postane lastnik, kdor pa te možnosti nima, se mu ponudi najemno pogodbo.
5. Dobrine, ki si jih želijo v naselju in so pomembne za življenje so urejena kanalizacija, vodovod, ceste, javna razsvetljava, električna in hišna številka.
6. Kljub temu, da bi bil Žabjak urejen, bi nekateri Romi odšli iz tega naselja v iskanju boljšega življenja drugje.
7. Povedo, da si novih priseljencev ne želijo, dopustna je le priselitev v primeru porok. Priseljence bi bilo treba nadzirati in sicer tako, da Romi (predstavniki naselja) sporoči predstavniku na občino, le ta pa policiji, da se mu prepove priselitev.
8. Naselje želijo imeti urejeno tudi s trgovino, bifejem, igrišči, večnamenskim objektom, kjer bi se odvijale razne aktivnosti. Želijo tudi površine, na katerih bi se razvijale poslovne dejavnosti.

Septembra 2013 je občinski svet MONM sprejel Strategijo reševanja romske tematike v MONM za obdobje 2013-2020, v kateri je opredeljeno prostorsko reševanje naselja Žabjak kot prioriteta naloge občine v prihodnjih letih.

Prostorsko urejanje bo odvisno od stopnje usklajenosti rešitev v strategiji reševanja romske tematike in to z vidika sprejemljivosti s strani krajevnega prebivalstva, prebivalcev romskega naselja in javnofinančne in formalne izvedljivosti načrtovanih prostorskih rešitev. Komisija je že ugotovila, da je pri prostorskem urejanju nujno potrebno upoštevati tudi sedanje slabo socialno vključevanje pripadnikov romske skupnosti, ki se kaže v izredno nizki stopnji zaposlenosti in visoki stopnji kriminalnih dejanj. Zato bodo sestavine prostorskih rešitev tudi površine, na katerih se bodo v samem naselju ali neposredni bližini razvijale dejavnosti, ki bi nudile zaposlitvene možnosti pripadnikom romske skupnosti. Hkrati se bodo določile tudi površine za razvoj javnih storitev, kot so npr. ambulanta, knjižnica, skupni prostori in tudi drugih dejavnosti, ki bi prispevale k učinkovitejši integraciji skupnosti. Ugotovljeno je tudi, da je treba pri prostorskem urejanju upoštevati tudi območje bližnjega romskega naselja Brezje.

2. PREMOŽENJSKO UREJANJE NASELJA ŽABJAK IN TRENUTNO STANJE LASTNIŠTVA ZEMLJIŠČ

Povzeto iz Strategije reševanja romske tematike v MONM za obdobje 2013-2020 (nadaljevanju strategija) je v tabelarni obliki prikazan delež lastništva zemljišč v romskem naselju Žabjak, ki izkazuje naslednje stanje:

Naselje	Kat. občina	Številka k.o.	Velikost parc.(M2)	LASTNIŠTVO			
				Zasebna last-Romi (m2)	Last RS (m2)	Last občine (m2)	Ostali lastniki (m2)
Žabjak	Bršljin	1455	219556	11782	172746	4904	30124
Delež v %				5,4%	78,7%	2,2%	13,7%

Iz uradnih evidenc je razvidno, da je največji delež zemljišč naselja Žabjak v lasti Ministrstva za obrambo 78,7%, v lasti Romov ali bolj natančno, v lasti enega Roma v deležu 5,4 %, v lasti ostalih fizičnih oseb 13,7 %, medtem, ko je MONM lastnica le v manjšem deležu 2,2%.

V Strategiji reševanja romske tematike v MONM za obdobje 2013-2020 je kot izvedbeni ukrep zapisan »priprava modela reševanja stanovanjske problematike romskih naselij(stanovanjski program)« s ciljem, da se določijo izvedljive modele reševanja stanovanjske problematike romske skupnosti s poudarkom na iskanju variantnih oblik lastniških razmerij glede na pričakovane možnosti romske skupnosti.

Neurejene lastniške razmere se kažejo v komunalni neurejenosti romskih naselij:

- neurejena lastniška razmerja onemogočajo urejanje obvezne priključitve na javno komunalno omrežje za objekt, ki ni v lasti lastnika zemljišča,
- v naseljih, kjer pa je urejeno javno komunalno omrežje, je ureditev legalnih priključnih mest problematično, saj Romi ne predložijo potrdila o poravnanih obveznosti do lastnika komunalne infrastrukture - komunalni prispevek,
- zaradi neurejenih lastniških razmerij zemljišč je zelo oteženo pridobivanje služnostnih pogodb za potrebe izgradnje javne komunalne infrastrukture,
- nekontrolirano širjenje romskih naselij pogojuje širjenje komunalne infrastrukture, ki se običajno ne izvaja,
- neurejena lastniška razmerja onemogočajo pridobivanje gradbenega dovoljenja in urejanja priključevanja na javno elektro in komunalno omrežje.

2.1. Funkcija romskih naselij

Bivanje predstavlja osnovno in izhodiščno vlogo. Bivalni problemi znotraj romskih naselij so izhodišče nekaterih težav, saj neustrezne bivalne razmere vplivajo na socialno-ekonomski razvoj naselja kot celote, predvsem v luči prostorsko-socialnih odnosov. Gosta pozidava naselja, primanjkljaj kmetijsko-proizvodnih površin in vrtov, pomanjkanje prostora za nekatere gospodarske dejavnosti, primanjkljaj družbene infrastrukture (lokali, trgovine, cerkev, vrtec, večnamenski objekti, športne površine), vse naštetu povzročata resne notranje konflikte in spore, ki se v nekaterih primerih lahko vlečejo leta oz. dalj časa. Neredko so prav neustrezne bivanjske razmere krive za ne vključevanje pripadnikov romske skupnosti v slovensko družbo na vseh področjih družbenega življenja. Slabosti romskih naselij se neredko odražajo v lokaciji naselja, (ne)kakovosti gradenj in slabe stanovanjske opreme. Zaradi slabe komunalne opremljenosti je prisoten smrad, zasmetenost naselja in bližnje okolice, ogrožanje vodnih virov, kar povzročata nevšečnosti in pogoste konfrontacije z okoliškim prebivalstvom. Slabe bivalne razmere, povezane z neurejenostjo romskih naselij vselej zadeva najprej Rome, posledično pa tudi njihovo sosedstvo. Kot največji problem

romskih naselij je dostopnost do pitne vode in električne energije. Poseben problem predstavlja oskrba romskih naselij z električno energijo; zaradi črnih gradenj ne dobijo soglasja podjetij za distribucijo električne energije, povezani so na »črno« od sosedov ali sorodnikov z nezanesljivimi, celo tveganimi povezavami. Prav zaradi navedenega smo občine deležne pritiske, tako s strani samih Romov kot ostalega večinskega prebivalstva, kot tudi državnih organov, da v skladu s področno zakonodajo in pristojnostmi rešujemo ta gordijski voz.

Z vidika varnostnega vprašanja pa se problematičnost romskih naselij kaže v zniževanju tolerančnega praga pri okoliškem prebivalstvu, pogosto zaradi premoženjskih sporov med njimi (uzurpacija zasebnih zemljišč, kraje, poškodbe lastnine). Razraščanje kriminala med Romi še dodatno prinaša nepomirljive odnose sosedstvom ali večinskim prebivalstvom.

Nizka izobrazbena raven in brezposelnost Romov povzročajo in ohranjajo nizko raven bivalne kakovosti. Nekateri za to krivijo socialne transfere, češ, da so Romi s socialnimi podporami bolj podprti kot nekateri zaposleni na delovnih mestih z nizkimi dohodki. Socialna podpora je namenjena izboljševanju socialno-ekonomskih razmer posameznika ali družine. To pa tudi pomeni priložnost za izboljšanje bivalnih razmer in s tem ugodnejši položaj za izobraževanje oz. pridobitev izobrazbe. Žal pa opažamo, da je sistem podpore v več primerih odpovedal.

Sprejetje prostorskih aktov, urejanje lastništva, stalen vir dohodkov, skrb za okolje, znanje in večšine upravljanja z nepremičninami in skrb za dobre odnose z ostalim prebivalstvom so ključni elementi v kontekstu reševanja socialno-prostorskih problemov romskih naselij. Vendar pa ni dovolj, da se tega zavedajo zgolj »ne-Romi«, saj pogosto opažamo, da je na strani strokovnih služb več interesa za reševanje romske problematike kot na njihovi strani.

3. INVESTICIJA V KOMUNALNO IN PROSTORSKO UREDITEV NASELJA ŽABJAK

V romskem naselju Žabjak smo evidentirali 9 hiš, 83 barak in 4 kontejnerske bivalne enote za 74 gospodinjstev in približno 285 prebivalcev. Iz Strategije reševanja romske tematike v MONM za obdobje 2013-2020 razberemo podatek, da je naselje Žabjek v celoti nelegalno, razen dela, kjer deluje podjetje Ferom.

Demografska slika naselja Žabjak kaže, da je največje število prebivalcev omenjenega naselja v starosti med 18. in 45. letom, ocenjeno na 150, število predšolskih otrok 50, šoloobveznih pa 70. Najmanjši delež predstavljata starostni skupini mladostnikov med 15. in 18. letom starosti in starejših nad 45 let.

Aktivnost	Rok	Okvirni strošek	Vir financiranja
Priprava in uveljavitev sprememb in dopolnitev OPN v podrobnosti OPPN	do konca 2016	100.000 EUR	proračun MONM
Pridobitev manjkajočih zemljišč	3 mesece po uveljavitvi sdOPN	stroški neodplačnega prenosa in vknjižbe	neodplačni prenos države
Komunalno opremljanje naselja (vodovod, kanalizacija, komunikacijsko omrežje, energetska omrežje, javne ceste, priključki, rekonstrukcija Mirnopoške ceste)	2018	700.000 EUR lastni vložek 105.000 EU sredstva 595.000	državni proračun, nepovratna sredstva
Izgradnja bivalnih enot (okvirno 60 enot, ocenjeni strošek 50.000 EUR na enoto)	2018 - 2019	3.000.000 EUR	stanovanjski sklad RS, državni proračun, nepovratna sredstva,

			soudeležba najemnikov
Izgradnja družbene infrastrukture v naselju Žabjak in Brezju rekreacijske zelene površine, nogometno igrišče, prostor za delovanje vladnih in nevladnih organizacij in delovanje stanovalcev	2018 - 2020	1.000.000 EUR	državni proračun, nepovratna sredstva
SKUPAJ		4.800.000,00 EUR	

Izvedbeni prostorski načrt je podlaga za določitev prostorskih pogojev za zagotavljanje minimalne komunalne opreme, potrebne za bivanje in izvajanje dejavnosti, na podlagi katerega bo mogoče pridobivati gradbena dovoljenja za gradnje v romskem naselju Žabjak. V izvedbenem aktu se določi prostorske pogoje za gradnjo stanovanj in objektov za dejavnosti, namenjene integraciji romske skupnosti.

3.1. Financiranje urejanja naselja Žabjak

Sedanje, neurejeno stanje naselja Žabjak zahteva v prvi vrsti vzpostavitev partnerstva med občino in državo. Ključni problemi reševanja prostorskih problemov romskih naselij je ekonomske narave. Iz že zgoraj opisanega je razvidno, da na eni strani nizka izobrazbena raven Romov, brezposelnost, prejemanje socialnih transferjev kot edinega vira stalnega dohodka onemogočajo socialnoekonomski napredek, po drugi strani pa jim manjka znanja in veščin upravljanja s premoženjem ali denarjem.

Občine z romskimi naselji smo se tako znašle v neljubem precepu. Kot upravljavec prostora imamo vse formalne instrumente, zmanjka pa nam kapitala za reševanje teh perečih vprašanj. Problem pa se pojavi tudi takrat, ko se vzpostavi legalno stanje in se zemljišče oz. naselje komunalno opremi, pridobi lastninska pravica, postavi objekt, pa se naletimo na nezmožnost ali nepripravljenost plačila obveznosti kot so: plačevanja prispevkov, davščin, vključno z vso infrastrukturo, vzdrževanja prostora in objektov,...Zato je potrebno apelirati na pripravljenost državnih institucij, da z ustreznimi mehanizmi vpliva na razreševanje perečih problemov tudi takrat, ko se vzpostavijo vsi pogoji za urejanje romskih naselij.

4. ZAKONODAJA

Krovni zakon, ki ureja položaj Romov in opredeljuje področja posebnih pravic romske skupnosti v RS, določa skrb državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti pri uresničevanju teh pravic, poleg tega pa ureja tudi organiziranost in financiranje romske skupnosti tako na državni kot lokalni ravni je Zakon o romski skupnosti v RS (Ur. L. RS, št. 33/2007, ZRomS-1).

Pravni položaj Romov je opredeljen tudi v 65. členu Ustave RS in petnajstih področnih zakonih.

Zakon o lokalni samoupravi, ki je krovni predpis za področje delovanja lokalne samouprave drugih nalog, povezanih z Romi, razen obveznosti zagotovitve predstavnika pripadnikov romske skupnosti v občinskem svetu, ni predpisal.

Zakon o financiranju občin (ZFO-1) v 20. členu govori o sofinanciranju uresničevanja pravic narodnih skupnosti in romske skupnosti. Isti člen tega zakona v prvem odstavku navaja: « Občinam, na območju katerih so naselja z narodnostno mešanim prebivalstvom ali s stalno naseljeno romsko etnično skupnostjo, se iz državnega proračuna zagotovijo sredstva za financiranje dvojezičnosti in uresničevanja ustavnih pravic italijanske oz. madžarske narodne skupnosti ali uresničevanje z zakonom določenih pravic romske etnične skupnosti. V drugem

odstavku pa navaja, da podrobnejše namene porabe in višino sredstev iz prejšnjega odstavka določi vlada z uredbo.«

Lokalne skupnosti, kjer so naši občani pripadniki romske skupnosti, ne dobivamo za ta namen nikakršnih namenskih sredstev, ne glede na to ali so bila v preteklosti s strani občin vložena sredstva za urejanje tega področja.

Iz Strategije reševanja romske tematike v MONM je razviden podatek, koliko je bilo s strani MONM vlaganj v financiranje programov in investicije v romska naselja za obdobje od 2008-2011. Podatki kažejo naslednje: za financiranje programskih vsebin je bilo s strani občinskega proračuna vloženi okoli 1.200.000,00 EUR, za investicije pa 500.000 EUR. Investicijski poseg v urejanje naselja Žabjak pomeni prevelik finančni zalogaj za MONM, kar pa dodatno otežuje socialni položaj pripadnikov romske skupnosti.

Ustrezna normativna ureditev in zagotovitev dodatnih finančnih virov občinam, kjer živi romska skupnost ob upoštevanju vseh posebnosti Romov ter socialnih razmer, v katerih romska skupnost živi bi morala Vlada RS sprejeti uredbo iz 20. člena ZFO, s katero se določi podrobnejši namen porabe in višina sredstev za uresničevanje z zakonom določenih pravic romske etnične skupnosti.

5. PREDLOGI SKLEPOV

Po obravnavi gradiva kolegij občinske uprave predlaga županu v sprejem naslednje sklepe:

1. Občinski svet Mestne občine Novo mesto podpira načrt aktivnosti urejanja romskega naselja Žabjak v predlagani obliki.
2. V okviru realizacije načrta aktivnosti občinski svet Mestne občine Novo mesto podpira neodplačni prenos zemljišč za potrebe legalizacije romskega naselja Žabjak in spremljajočih prostorskih ureditev v last MONM in s tem, da MONM rešuje prostorsko problematiko romskega naselja Žabjak skozi spremembe in dopolnitve OPN vendar pod pogoji, da:
 - se zemljišča prenesejo v last Mestne občine Novo mesto šele po sprejetju sprememb in dopolnitev OPN,
 - Ministrstvo za obrambo RS zagotovi zmanjšanje območja izključne rabe za potrebe obrambe oziroma zemljišča, ki naj bi se urejala za romsko naselje Žabjak in spremljajoče prostorske ureditve izključi iz območja izključne rabe za potrebe obrambe,
 - bo nadomestna kmetijska zemljišča zaradi spremembe namenske rabe iz kmetijskih (najboljših) in gozdnih zemljišč v stavbna zemljišča v postopku priprave sprememb in dopolnitev OPN zagotavljal Ministrstvo za obrambo RS oziroma druga državna institucija,
 - Občinski svet Mestne občine Novo mesto zadolži župana, da ob prenosu zemljišč v last Mestne občine Novo mesto država zagotovi sredstva iz proračuna RS, za sofinanciranje posameznih vsebin investicij.
3. V okviru realizacije načrta aktivnosti Občinski svet MONM zadolži župana, da opozori Vlado RS na obveznost zagotavljanja dodatnih finančnih virov s sprejemom uredbe na podlagi 20. člena Zakona o financiranju občin, s katero se določi podrobnejši namen porabe in višina sredstev za uresničevanje z zakonom določenih pravic romske etnične skupnosti.

Pripravila:
Mateja JERIČ,
VODJA URADA

dr. Vida ČADONIČ ŠPELIČ
DIREKTORICA OBČINSKE UPRAVE

PRILOGE:

- pobuda RCI-osnutek prostorske ureditve naselja Žabjak
- strateški dokument investicij v romska naselja za obdobje 2013-2020

PREDVIDENE INVESTICIJE/ PROJEKTI ZA ROME V MONM ZA OBDOBJE 2013 - 2020

NASELJE	NAZIV PROJEKTA	NOSILCI PO PRISTOJNOSTIH	FINANČNI VIR	OKVIRNA VREDNOST INVESTICIJE V EUR	PREDVIDENE AKTIVNOSTI PROJEKTA	ROK IZVEDBE
ŽABJAK BREZJE	Urejanje naselja Žabjak (prednostna naloga)	Urad za prostor Urad za premoženje in kmetijstvo Urad za kulturo, socialo in zdravstvo	MONM	100.000 EUR	- priprava prostorskega akta-spremembe in dopolnitve OPN-ja, - prenos zemljišč MO na MONM,	2015 - 2017
	Priprava analize o ekološkem stanju nekdanjega smetišča v romskem naselju Brezje	Urad za prostor	MONM	5.000 EUR	-javno naročilo strokovne analize	2015
	Izgradnja komunalne opreme s parcelacijo v naselju Žabjak	Urad za investicije in razvoj	MONM Drugi viri (državni, kohezijski sklad,...)	700.000 EUR	- priprava projektne dokumentacije, - izvedba investicije	2017-2018

	Izgradnja bivalnih enot in objektov za družbene dejavnosti v naselju Žabjak	Urad za investicije in razvoj	MONM Drugi viri (državni, kohezijski sklad,...)	4.000.000 EUR	- priprava projektne in investicijske dokumentacije -izvedba investicije	2018-2020
	Izgradnja športnega igrišča v Brezju	Urad za prostor, Urad za investicije in razvoj, Urad za kulturo, zdravstvo in socialo	MONM Drugi viri	80.000 EUR	- določitev lokacije predvidene v OPN-u, - priprava investicijske dokumentacije	2017
	Postavitev večnamenskega objekta v naselju Brezje za izvajanje družbenih dejavnosti (knjižnica, mobilna ambulanta, prostor za vladne in nevladne organizacije)	Urad za investicije in razvoj, Urad za kulturo, zdravstvo in socialo	Urad za kulturo, zdravstvo in socialo, Urad za investicije, Škofija Novo mesto,	150.000 EUR	- priprava projektne in investicijske dokumentacije - nakup in postavitev kontejnerskih enot	2017
	Ureditev naselja Brezje vzporedno ob pripravi prostorskega akta Žabjak	Urad za prostor, Urad za investicije in razvoj, Urad za kulturo, zdravstvo in socialo		500.000 EUR	- dograditi prometno infrastrukturo, pločnik ob Mirnopoški cesti, javno razsvetljava, parcelacijo, ureditev gradbenih parcel,...	2017-2018

	Izgradnja večnamenskega prostora v romskem naselju Žabjak	Urad za prostor Urad za kulturo, zdravstvo in socialo, Urad za investicije in razvoj	MONM Drugi viri	100.000 EUR	- določitev lokacije predvidene v OPN-ju, - priprava projektne dokumentacije za izvedbo investicije	2017-2019
	Modeli reševanja stanovanjske problematike (stanovanjski program) prednostna naloga	Urad za kulturo, zdravstvo in socialo, Urad za premoženje in kmetijstvo	MONM	20.000 EUR	Javno naročilo izdelave modela urejanja lastništva v romskih naseljih	2015-2016
Šmihel (Pot v gaj)	Parcelacija južnega dela naselja	Urad za kulturo, zdravstvo. in socialo	MONM	10.000 EUR	Javno naročilo izdelave parcelacije	2015
	Izgradnja komunalne infrastrukture v južnem delu naselja	Urad za investicije in razvoj	MONM Drugi viri- razpisi	300.000 EUR	- priprava projektne dokumentacije	2016-2017
	Postavitev večnamenskega objekta za izvajanje družbenih dejavnosti	Urad za investicije in razvoj	MONM Drugi viri- razpisi	150.000 EUR	- priprava projektne in investicijske dokumentacije - izvedba investicije	2016-2018
Poganci	Projekt komunalne infrastrukture s parcelacijo	Urad za investicije in razvoj	MONM državni proračun	300.000 EUR		2016-2017

	Prenos zemljišč v last MONM (od ministrstva za šolstvo in sklada kmetijskih zemljišč)	Urad za premoženje in kmetijstvo Urad za kulturo, zdravstvo in socialo			-	2015-2016
	Postavitev kontejnerskih enot za izvajanje družbenih dejavnosti	Urad za kulturo, socialo in zdravstvo, Urad za investicije in razvoj	MONM Razpisi (državni, evropski)	15.000 EUR	- priprava terena, - nabava kontejnerskih enot ,...	2015
Ukrat	Odkup zemljišč od fizičnih oseb	Urad za kulturo, zdravstvo. in socialo, Urad za premoženje in kmetijstvo	MONM državni razpisi	5.000 EUR		2015-2017
	Izgradnja kanalizacije	Urad za investicije in razvoj	MONM in državni proračun	100.000 EUR	- priprava projektne in investicijske dokumentacije - izvedba investicije	2015-2016
Otočec (Praproška pot)	Odkup zemljišč od fizičnih oseb in Župnije Šempeter	Urad za kulturo, zdravstvo in socialo, Urad za premoženje in kmetijstvo	MONM državni razpisi			
	Priprava projektov za izgradnjo komunalne infrastrukture s parcelacijo	Urad za investicije in razvoj	MONM in državni proračun	100.000 EUR	- priprava projektne in investicijske dokumentacije	2017

Podlaga za pripravo in izvedbo projektov je Strategija reševanja romske tematike v Mestni občini Novo mesto za obdobje 2013-2020, sprejeta na občinskem svetu MONM 26.09.2013.

Opomba glede predvidenih vrednosti investicij:

- za v tabeli opisane in navedene investicije bi potrebovali okvirno **7 MIO EUR**, ki se bodo pokrivalo iz različnih virov financiranja (državni, evropski, kohezijski sklad).

Pripravila:

Mateja Jerič

Novo mesto, 16.03.2015

Predlog RCI
za reševanje romske problematike

Pred vami je predlog reševanja romske problematike Regijske civilne iniciative za reševanje romske problematike (RCI). Predlog vključuje tudi nelegalno romsko naselje Žabjak. Predstavljeni predlog je podprl tudi zbor krajanov KS Bučna vas, dne, 11.7.2011 z zahtevo, da naj se definira občinski področni prostorski načrt tudi za ureditev Brezja, ki bo po potrebi istočasno z naseljem Žabjek služil kot dokument za zakonito urbanistično poselitev Brezja. Prepričani smo, da bi sprejetje takšnega predloga in njegova realizacija dolgoročno prineslo popolnoma drugačne rezultate kot pretekli poizkusi.

Za sodelovanje pri pripravi predloga za ureditev Žabjaka se zahvaljujemo arhitektu Smiljanu Pavišiču, Anji Banovec iz podjetja Inpacta d.o.o. Novo mesto, ki je pripravila 3D vizualizacijo naselja ter podjetju SMAK printtisk za oblikovanje in tisk.

Romska problematika.

Že to poimenovanje pove, da je prisotna težava z romsko populacijo. Seveda ne moremo vseh metati v isti koš, vendar na splošno velja, da so Romi brezposelni, živijo od socialnih podpor, kraj, vseskozi pričakujejo, da jim bo družba reševala bivanjske razmere na zemljiščih, katera so nezakonito zasedli. Represivni organi pa postajajo čedalje manj učinkoviti in Romi čedalje bolj predrzni.

Vsemu temu pa je pravzaprav kriva država. Dodeljuje le socialne pomoči, po malem ureja naselja, vse ostalo je prepuščeno stihijskemu razvoju. Razvoj dogodkov opazijo neposredno vpleteni, ostali so si nataknili plašnice in gledajo le naravnost.

Krajanje KS Bučna vas že desetletja nasprotujemo takšnemu reševanju romske problematike, vendar neuspešno. Da so bile pretekle pripombe o neučinkovitosti upravičene, dokazujejo tudi dogodki iz bližnje preteklosti, kot je več bombnih napadov, tudi z smrtnimi žrtvami, umor in posledično zaradi tega dejanja samomor, ter ogromno ostalih dejanj. Vse to bi terjalo drugačen pristop k iskanju programa, ki bi prinašal pozitivne rezultate.

Dejstvo je, da je danes kljub že dolgoletnemu obveznemu šolanju Romov njihova izobrazbena raven katastrofalna.

Zdaj pa h glavnim dejstvom za takšno stanje in predlogom za rešitev:

Zaposlitev:

Romi ne morejo dobiti služb, ker so neizobraženi. Ta trditev je le delno resnična, ne drži pa vedno. Prejemanje socialne podpore je velik razlog, da se Romi ne želijo zaposliti. (primer Revoza)

Ukrep:

V interesu vseh mora biti, da Romi pridobijo delovne navade. Če bomo čakali, da si Romi najprej pridobijo izobrazbo, potem bomo s takšnim razmišljanjem še desetletja čakali, da bo zaposlenih vsaj 30% Romov. Država naj sprejme zakonodajo, kjer bodo Romi imeli pozitivno diskriminacijo in s tem 100% pravico do dela. Program zaposlovanja pripravi Ministrstvo za delo. Ustanovi naj se romske javne zavode, današnje socialne podpore naj preusmeri na te zavode, vsi delovno sposobni Romi pa se zaposlijo v teh zavodih. Če Ministrstvo za delo nima ideje, kaj naj bi Romi v teh zavodih delali, jim bomo mi pripravili tudi ta program. Potrebno bo le spremeniti določeno zakonodajo.

Šola:

Romi v večini ne dokončajo osnovne šole. Zelo malo pa jih nadaljuje šolanje. Šola jim večinoma ne predstavlja vrednote. (primer OŠ Bršljin).

Ukrep:

Ministrstvo za šolstvo mora pripraviti temeljito analizo izobraževanja Romov in sprejeti ukrepe za izboljšanje rezultatov pri pridobivanju znanja. Le te mora letno spremljati šola in ministrstvu podajati poročilo u uspešnosti.

Bivanjske razmere:

Romi večinoma živijo na nezakonito pridobljenih zemljiščih. Sankcij po večini ni. Iz tega razloga je tudi takšno stanje. Odgovorni v državi si pred tem problemom zatiskajo oči in v najboljšem primeru sprožijo postopek legalizacije črnih gradenj na tujih zemljiščih, tudi za ceno razlastitve uzurpiranih zemljišč. Zaradi takšnega postopanja nastajajo romski rezervati ali geta.

Ukrep:

Država mora priznati romsko problematiko. Opredeliti je potrebno konkretne probleme. Sprejeti je potrebno celovit program integracije Romov v družbo, z vsemi pravicami in dolžnostmi, kot veljajo za ostale državljane. Nekatere rešitve so lahko le začasne, zastaviti pa si je potreben dokončen cilj. Romi morajo sprejeti vsa pravila civilizacijske družbe in se po njih tudi ravnati. S svojo kulturo se naj združujejo v društva, tako kot ostali prebivalci drugih narodnosti v Sloveniji.

In danes največje nelegalno romsko naselje Žabjak:

Občina - edina možna rešitev je legalizacija in širitev romskega geta

Večno nasprotovanje krajanov!

- Žabjak l.1984 ... 214 Romov
- danes ... 4x toliko
- še vedno le v getu

Vizija države:

- brez programa integracije Romov v družbo
- dopušča nelegalne gradnje in širitev getoiziranih naselij

To se dogaja tudi v Žabjaku!

- zazidalni načrt l. 1984 ... še danes ni druge rešitve kot širitev obstoječega geta
- To potrjuje tudi naselje Graben ...edina možnost preselitev tam živečih Romov v Žabjak

Žabjak v bodoče po predlogu RCI:

- postavitve naselja z mobilnimi hišami podjetja Sun Roller Adriatica, d.o.o.
- 42 enot na zemljišču, ki ga občina pridobi od Ministrstva za obrambo (narejena približna ocena, dokončno se predlog uskladi s KS Bučna vas)
- naselje ima status začasnega naselja
- dolgoročno potrebno poskrbeti za integracijo Romov v družbo ... program in zastavljeni roki!

PRVAT ZEMLIŠČE
DRŽAVNO ALI ORČINSKO ZEMLIŠČE

Mimopekca cesta
Novo mesto

Mima Pec

4837.3
4837.4
4837.5

4837.6
4837.7
4837.8

— PRIVAT ZEMLJIŠČE
— DRŽAVNO ALI OBČINSKO ZEMLJIŠČE

Mimna Pec

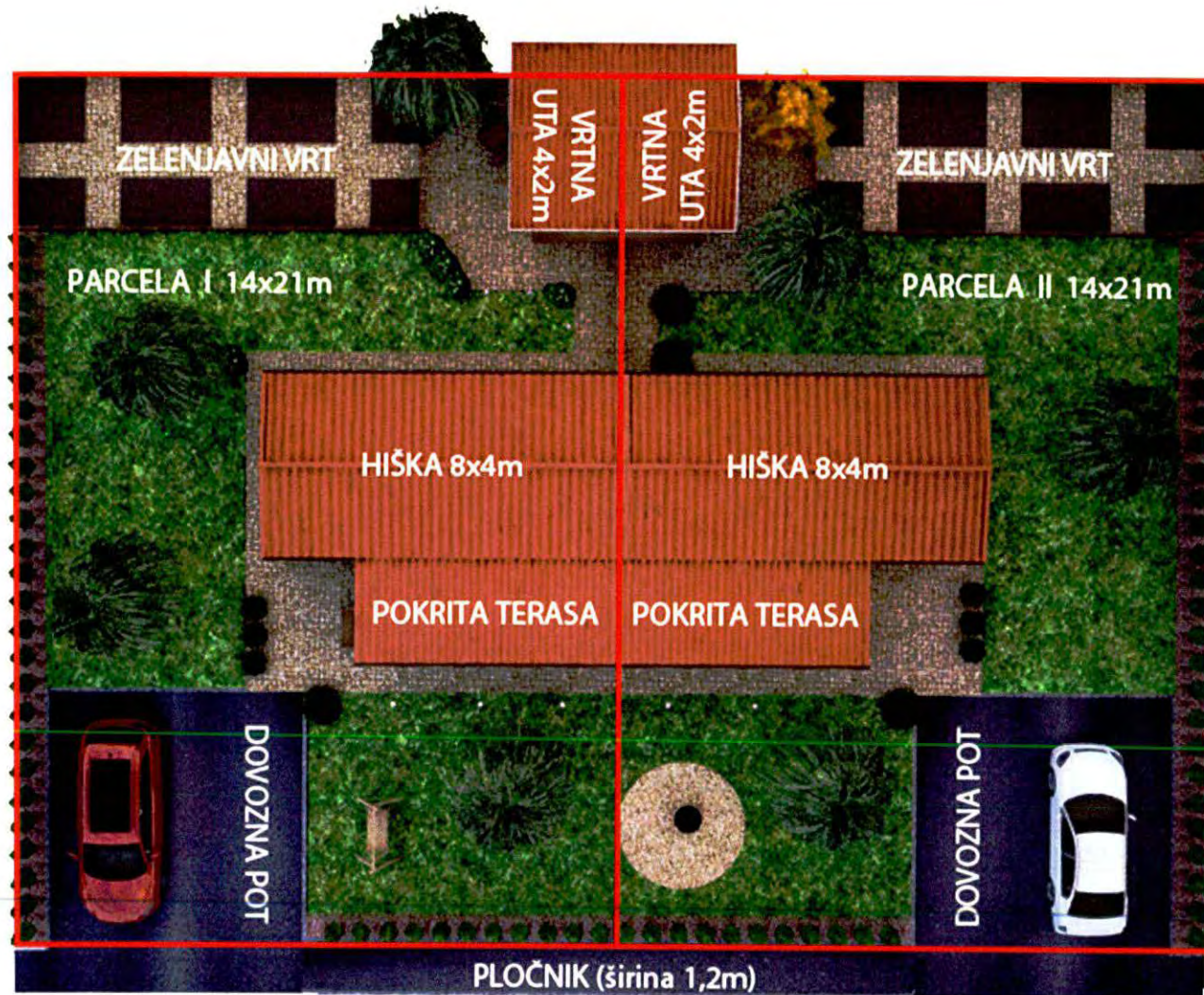
Mimopeska cesta

Novo mesto

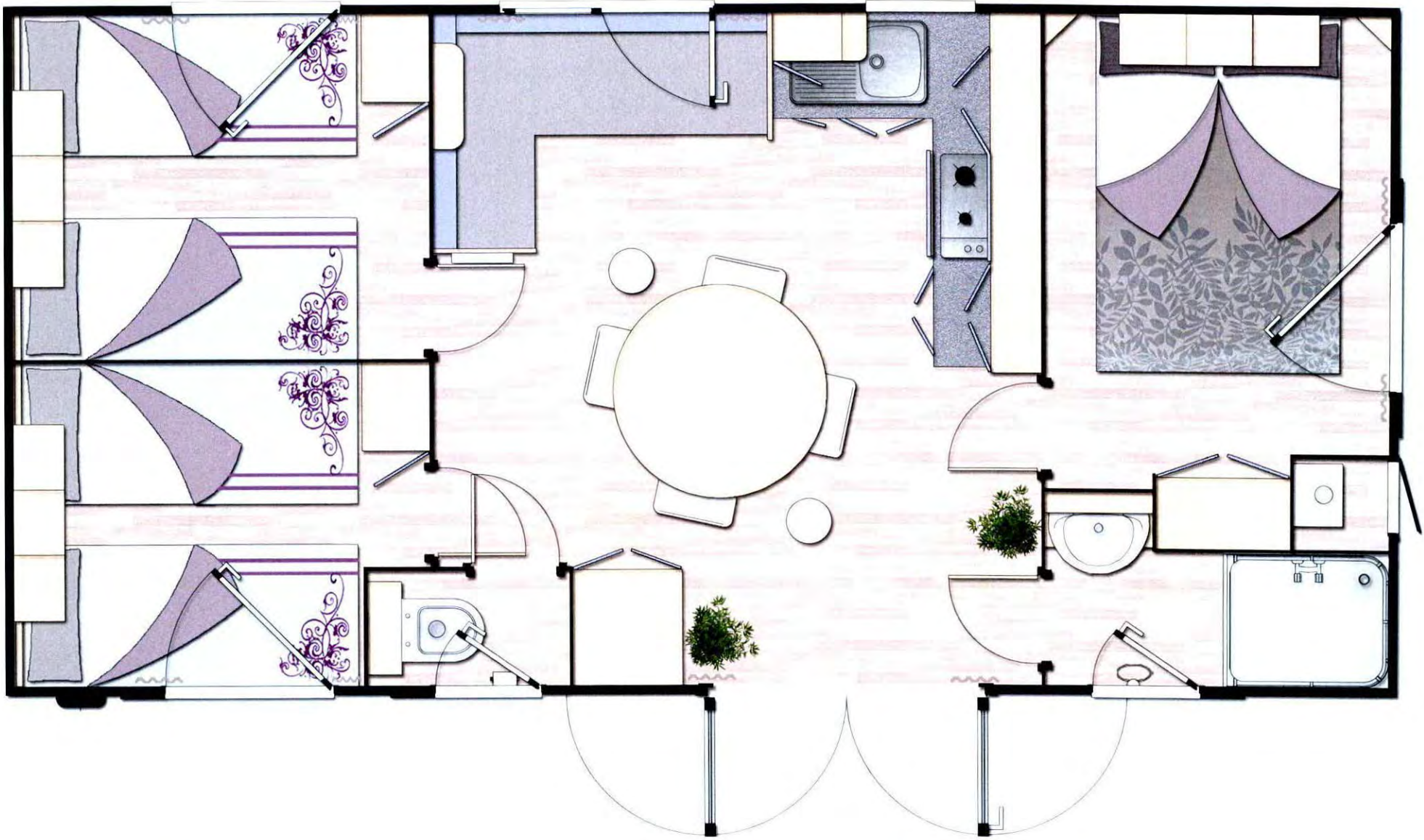
4837/4
4837/2

VIZUALIZACIJA - INPAC d.o.o., Košenice 47, 8000 Novo mesto

VIZUALIZACIJA INPAC d.o.o.

VIZUALIZACIJA INPAC d.o.o.

VIZUALIZACIJA INPAC d.o.o.

VIZUALIZACIJA INPAC d.o.o.

VIZUALIZACIJA INPAC d.o.o.

MODEL

POGOJI

Prodajalec

Uroš Mavretič

znamka	Sun Roller	osnova	Breza	plačilo	20% / 80%
serija	Living 400	dekor	Green Life	zavarovanje	Plačilo pred odpremo
model	Mijet	plin	Propan/Butan		
		streha	Red		
		bojina	Red		

#	OPIS	QTY / %	CENA IZDELKA	SKUPAJ
1	Sun Roller Living 400 Mijet	42	17.228,00 €	723.576,00 €
2	Popust	5%	861,40 €	36.178,80 €
	Skupaj produkt		16.366,60 €	687.397,20 €

OPCIJE

#	OPIS	QTY	CENA IZDELKA	SKUPAJ
1	Komarniki na vseh oknih	42,00	180,00 €	7.560,00 €
2	Terasa Venezia 2,45 x 3,6 m s pergolo in PVC nadkritjem	42,00	2.060,00 €	86.520,00 €
3	Čistilna naprava 40PE rezervoar brez priključitve in montaže	1,00	15.900,00 €	15.900,00 €
4			- €	- €
5			- €	- €
6			- €	- €
7			- €	- €
8			- €	- €
9			- €	- €
10			- €	- €
11			- €	- €
12			- €	- €
13			- €	- €
14			- €	- €
15			- €	- €
	Skupaj opcije		18.140,00 €	109.980,00 €

MANIPULATIVNI STROŠKI

#	OPIS	QTY	CENA IZDELKA	SKUPAJ
1	Transportni stroški	21,00	500,00 €	10.500,00 €
2	Transportni stroški teras	3,00	300,00 €	900,00 €
3	Postavitve in montaže	42,00	600,00 €	25.200,00 €
4	Izvojni stroški		- €	- €
	Skupaj manipulativni stroški			36.600,00 €

VSOTA		870.156,00 €
POPUST		36.178,80 €
VSOTA S POPUSTOM		833.977,20 €
DAVEK	20%	166.795,44 €
SKUPAJ PONUDBA		1.000.772,64 €

Kupec / Naročnik *

Prodajni predstavnik

Sun Roller Adriatica, d.o.o.

Ponudba

0021/11 - Leseni objekt

Storitev	količina	Cena/enoto	Vrednost
Dobava in montaža: LESENI OBJEKT velikosti 4000mm x4000mm z vmesno pregrado in dvema ločenima vhodoma. Objekt je zaščiten z zaščitnim sredstvom. Material: ravna bruna (debeline 30mm) pritrjena na nosilno konstrukcijo. Kritina: bitumenska, poljubne barve, podlaga ladijski pod debeline 20mm. Vrata: (980mm x 1980mm) s termopan zasteklitvijo. Višina objekta do podkapne lege je 2000mm, do višne slemena pa 2800mm Objekt se postavi na predpripravljeno betonsko ploščo, ki ni predmet ponudbe.	21	2.890,00 €	60.690,00 €
SKUPAJ brez DDV		2.890,00 €	60.690,00 €
DDV (8,5%)		245,65 €	5.158,65 €
Skupaj z DDV		3.135,65 €	65.848,65 €

Veljavnost ponudbe je 30 dni.

Romi v družbi z vsemi pravicami in dolžnostmi

Potrebno ukiniti geto!
42 (ali dogovorjeno število) hiš mora biti začasnih,
naselje se mora zmanjševati:

- po 5 letih odstranitev 10 % hiš
- po 10 letih odstranitev nadaljnjih 20 % hiš
- po 15 letih odstranitev nadaljnjih 30 % hiš
- po 20 letih odstranitev preostalih 40 % hiš

Takoj poiskati Rome, ki se bodo sposobni prvi enakovredno vključiti v družbo!

Neizpolnitev dogovorjenega med KS Bučna vas in MO Novo mesto

- Če se po 5 letih ne odstrani 10 % hiš?
- Če se po 10 letih ne odstrani nadaljnjih 20 % hiš?
- Če se po 15 letih ne odstrani nadaljnjih 30 % hiš?
- Če se po 20 letih ne odstrani preostalih 40 % hiš?

Neizpolnitev dogovorjenega – letna renta za krajevno skupnost:

- po 5 letih 50.000 €
- po 10 letih 150.000 €
- po 15 letih 500.000 €
- po 20 letih1.000.000 €

OBČINSKA SKUPNOST SOCIALNEGA
VARSTVA
N O V O M E S T O

Datum: 5/6-1984

P O R O Č I L O

O REALIZACIJI PROGRAMA SOCIALIZACIJE ROMOV V OBČINI NOVO MESTO

Občinske skupščina je v letu 1978 skupno z skupščino Občinske skupnosti socialnega varstva Novo mesto obravnevala poročilo o reševanju problematike Romov v občini Novo mesto in sprejela program nadaljnjega reševanja te problematike v občini. V programu, ki je bil posredovan vsem SIS, OZD, strokovnim službam in družbenopolitičnim organizacijam, so navedene naloge, potrebni ukrepi, obveznosti in metode dela za učinkovitejše in načrtnejše reševanje romskega vprašanja.

Poročilo o realizaciji sprejetega programa je izdelano na podlagi poročil oz. ugotovitev posameznih izvajalcev programa.

Zaradi predstavitve težine problema navajamo najprej podatke o številu Romov v občini.

I. Podatki o Romih

1.1. Število

Po podatkih Centra za socialno delo in skupščine občine se je število Romov v primerjavi z letom 1978 povečalo od 503 na 596. Romi, ki živijo v 125 družinskih skupnostih, predstavljajo 1,06 % celotnega prebivalstva v občini.

2.2. Starostna struktura Romov

	število
- predšolski otroci	130
- šolskoobvezni otroci	134
- mlajši in starejši mladoletniki	40
- odrasli	263
- ostareli (nad 55 let)	29

1.3. Število zaposlenih Romov

- redna zaposlitev	60
- sezonska zaposlitev	5

1.4. Romska naselja

Romi živijo v 12 naseljih

- v okolici Novega mesta v 5 naseljih: Žabjek (214), Jedinščica (31), Smihel (50), Regrča vas (11), Graben (10), Ruperč vrh (42) in Gotna vas (18)
- v okolici Šentjerneje v naseljih: Šentjernej - gmajna (47), Roje (6), Mihovica (10) in Draškovec (13)
- v okolici Škocjana - Dobruške gmajna (57)
- Otočec (21)
- Žužemberk (48)
- pet družin oz. 18 Romov živi posamično v družbenem stanovanju v bloku oz. v rajemni stanovanjski hiši.

1.5. Romska naselja

Romi prebivajo v naslednjih stanovanjskih objektih:

	število družin
- šotor	12
- barake	58
- stari železniški vagoni	3
- prikolica	1
- kontejner	12
- stanovanjske hiše	27
- družbena stanovanja	12

II. Realizacija programa po posameznih področjih

1. Vzgoje, izobraževanje, poklicno usmerjanje in zaposlovanje romske mladine

1.1. Predšolska vzgoja

V programu je poudarjeno, da je v procesu socializacije Romov zelo pomembno zgodnje vključevanje romskih predšolskih otrok v organizirano varstvo. Opredeljena je bila potreba vključitve predšolskih otrok iz naselij v okolici Novega mesta v oddelke VVZ v Bršljin in formiranje oddelkov male šole za 6-letne otroke. Predšolska vzgoja Romov je bila organizirana že v letu 1972 v sklopu OS Bršljin. Romi so bili vključeni v celoletno malo šolo, v letu 1979 pa je bil zgrajen v bližini šole vrtec, v katerem je prostor za 40 Romov. V VVZ je vključenih letno cca 6 otrok, v šolskem letu 1983/84 pa je vpisanih v VVZ 10 otrok iz Zebjeka, 1 otrok pa obiskuje VVZ v Ločni. Celoletno malo šolo obiskuje 8 romskih otrok v Skocjanu in Birčni vasi v starosti od 6 - 7 let. V Žužembarku se otroci ne vključujejo v malo šolo. Otroci prihajajo v VVZ in v malo šolo neredno, čeprav imajo zagotovljeno brezplačno vzgojo, prehrano in oblečilo. Vzgojno izobraževalni učinki so skromni zaradi nerednega obiskovanja in nepoznavanja slovenskega jezika. Zaradi velikih razlik v sposobnostih dojevanja so potrebne individualne oblike dela z Romi.

Vsi otroci, ki so vključeni v VVZ so bili zdravstveno pregledani, ostali ne. Starši sami ne skrbijo za preventivno cepljenje predšolskih otrok, zato bo potrebno v bodoče na tem področju večje vključevanje zdravstvene službe.

Skupnost otroškega varstva zagotavlja romskim otrokom, katerih starši niso zaposleni denarno pomoč otrokom (otroški dodatek), ki znaša od 1.5.1984 dalje 600 din mesečno. Denarno pomoč prejema 94 romskih družin oz. 163 otrok. Denar se nakazuje šolam ali trgovinam in se porabi namensko za nakup prehrane. Na osnovi dogovora s šolami in VVZ se denarna pomoč ne izplača družini, v primeru, da otroci ne obiskujejo redno pouka ali VVZ.

V letu 1983 je bil s sodelujočo Skupnostjo otroškega varstva, Občinsko izobraževalno skupnostjo, skupnostjo socialnega skrilstva, občinsko zdravstveno skupnostjo in Občinsko skupnostjo za zaposlovanje nebevljen kontejner za večnamenski prostor v naselju Zebjek, kjer bo možno izvajati občasne oblike vzgojnega dela s predšolskimi in šolobveznimi otroki ter zdravstveno posvetljevanje staršev. To je poskus približanja dela strokovnih služb Romom.

Pri vzgoji predšolskih otrok so doseženi pozitivni premiki, vendar je potrebno dosledno vztrajati na vključevanju otrok v VVO in organizirati dvoletno malo šolo.

1.2. Osnovnošolske vzgoje in izobraževanje

Delo z romskimi otroci sodi med specifičnosti na področju vzgoje in izobraževanja. Iz poročila Ževoda za šolstvo - enote Novo mesto povzemamo, da se je število šoloobveznih otrok, ki so obiskovali pouk od šolskega leta 1978/79 do 82/83 povečevalo. V šolskem letu 1982/83 je obiskovalo osnovno šolo 86 učencev, v tem šolskem letu pa 85 otrok - od tega v OS: Bršljin 31 otrok, Skočjan 9 otrok, Šentjerneji 11 otrok, Šmihel 5, Birčna vas 6, POS Šmihel 12, Žužemberk 6, Otočec 4, Stopiče 1. V skladu s sprejetim programom se v OS Bršljin otroci v prvem in drugem razredu v posebnem oddelku, v višjih razredih so pri pouku z ostalimi učenci. OIS zagotavlja vsem Romom brezplačne malice, kosile in šolske potrebščine, Občinska skupnost socialnega skrbitva pa nabavi učencem potrebno obleko in obutev.

Iz ugotovitev osnovnih šol izhaja:

- da je potrebno pri vzgojnoizobraževalnem procesu z Romi več individualnega dela, ker je stopnja njihove socializacije ob vstopu v šolo neprimerno nižje kot pri ostalih otrocih;
- da prenehajo otroci obiskovati šole že pred 15 letom starosti;
- da so posamezni Romi uspeli priti le do petega ali šestega razreda osnovne šole;
- da je kljub skrajni ugodnosti efekt dela šol majhen, ker je tudi izobraževalna raven staršev nizka, (več kot 80 % mater je nepismaric), otroci ne vračajo v neurejeno okolje, zato je potrebno posp. št. socializacije v bivalnem okolju;
- da obisk posebnih vpelja v mladostnih mesecih, ko Romi nabirajo zdravilna zlašča;
- da je potrebno dodatno vključevanje otrok že v predšolsko vzgojo;
- da so Romi zelo zavestni, da poznajo samo svoje pravice, dolžnosti pa ne, kar je pogojeno s stopnjo njihove zavesti oz. socializacije.

Ugotavljamo, da se na področju vzgoje in izobraževanja realizirajo naslednje naloge in programe:

- vključevanje šoloobveznih otrok v šole, vendar je potrebno pri tem v bodoče večja doslednost tako šol kot ostalih strokovnih služb;
- osnovne šole nudijo dodatno pomoč romskim otrokom, vendar še vsi niso vključeni v podeljšeno bivanje, ne vključujejo se v rezne interesne dejavnosti ter različne oblike samoupravnega dela in življenja na šoli;
- razvrščeni (kategorizirani) otroci iz Šmihela so se vključevali v Posebno osnovno šolo Šmihel, šele v šolskem letu 1983/84 pa so bili prešolani tudi razvrščeni otroci iz Žebjaka;
- na 4. OS so zadržani posamezni strokovni delavci - pedagoški delavec, socialni delavec - za spremljanje in koordinacijo dela z romskimi otroci, v ostalih šolah ne;
- Ževod za šolstvo spremlja izvajanje programov za predšolsko in šoloobvezno pomoč, organiziral je srečanje oz. seminar vzgojiteljske in prosvetnih delavcev, ki delajo z Romi v SR Sloveniji, ustanovljen je bil aktiv prosvetnih delavcev, ki proučujejo Rome.

Zavod tudi ugotavlja, da so v zadnjih letih na področju izobraževanja romskih otrok doseženi določeni uspehi, vendar poteka razreševanje te problematike še prepočasi, ker se zelo počasi razrešujejo tudi problemi okolja, v katerem otroci živijo.

Iz programa se ne realizirajo dosledno sankcije do staršev - prijave staršev sodniku za prekrške zaradi nerednega pošiljanja otrok v šolo.

Izvedeno tudi ni dodatno nagrajevanje pedagoških delavcev, ki delajo z romskimi otroci.

1.3. Vzgoja, izobraževanje in usposabljanje romske mladine po končani osnovni šoli

V programu je opredeljeno, da je potrebno vključevati otroke, ki ne bodo napravili uspešno 8 razredov osnovne šole, v priučevanje v organizacijah združenega dela, kjer se jim naj bi nudilo poleg usposabljanja na delovnem mestu, tudi dopolnilno izobraževanje na področju splošne, tehnične, zdravstvene, higiensko-varstvene vzgoje po posobnih vzgojnoizobraževalnih programih. Ta naloge ni realizirane.

Za mladoletnike, ki so končali le dva do tri razrede osnovne šole je bilo predvideno dopolnilno izobraževanje preko Zavoda za izobraževanje kadrov Novo mesto. Zavod se je vključil v izobraževanje odraslih Romov šele v letu 1984. V sodelovanju s strokovnimi službami je izdelal prilagojen program za Romo. V izobraževanje se je vključilo 5 Romov. S to obliko izobraževanja bo potrebno nadaljevati oz. motivirati večje število Romov za teko usposabljanje.

Nerealizirane so ostale naslednje naloge:

- redni zdravstveni pregledi mladih Romov,
- družbena in politična vzgoja mladoletnikov in njihovo vključevanje v družbenopolitično življenje v krajevnih skupnostih,
- ustanovitev mladinske organizacije v romskem naselju Žebjek.

2. Zaposlovanje Romov

V programu je poudarjeno, da je vključevanje za delo sposobnih Romov v redno zaposlitev eno od temeljnih vprašanj in eden od bistvenih pogojev za njihovo socializacijo.

2.1. Sprejet je bil sklep, da naj sklenejo Občinska skupščina, občinska skupnost za zaposlovanje in organizacije združenega dela v občini družbeni dogovor o zaposlovanju Romov, s katerim naj bi se organizacije združenega dela zavezale, da bodo zaposlile določeno število Romov, sorazmerno s številom delavcev, ki jih zaposlujejo (na 100 delavcev 1 Romo).

Do realizacije tega dogovora ni prišlo, ker je bilo ugotovljeno, da bi takšno stihijsko - "prisilno" zaposlovanje Romov negativno vplivalo na odnos Romov do dela, saj bi bili prepričani, da so jih organizacije združenega dela dolžne zaposliti, po drugi strani pa bi bil odpor organizacij združenega dela do takšnega zaposlovanja, kar se je že pokazalo ob kampenskem zaposlovanju v 70. letih. Pri zaposlovanju Romov nastajajo težave. Večje organizacije združenega dela, ki imajo močno kadrovske službe, niso storile vse, da bi Romo zadržale na

delu, prezreti pa tudi ni možno ravnanj zaposlenih Romov, ki niso v skladu z zakonom in samoupravnimi akti organizacij združenega dela (npr. večkratno neopravičeno izostajanje z dela, pogosto koriščenje bolniškega dopusta, tatvine na delovnem mestu, itd.).

Ocenjujemo, da je potrebno opustiti programske usmeritve o sprejetju družbenega dogovora o zaposlovanju Romov in z drugimi načini zaposlovati Rome.

- 2.2. Ustanovila naj bi se strokovna komisija za usmerjenje in spremljanje zaposlenih Romov pri Občinski skupnosti za zaposlovanje. Njena naloga naj bi bila predvsem vključevanje Romov na delo, usposabljanje za delo, spremljanje, analiziranje in korekcija zaposlovanja posameznega Roma, sestavljali pa naj bi jo strokovnjek za zaposlovanje, zdravnik, psiholog in socialni delavec, občasno pa bi sodelovali tudi kadrovski delavci iz organizacij združenega dela, ki bodo Rome sprejele na delo.

Nevedena komisija ni bila ustanovljena kot stalna oblika dela, čeprav bi bilo to potrebno. Tako je bilo prepuščeno zaposlovanje Romov delavcem strokovne službe Skupnosti za zaposlovanje, Občinski skupščini in Centru za socialno delo. Predlagamo, da se ta komisija čimprej ustani. Pri svojem delu bo komisija upoštevala ugotovitve raziskovalne naloge "Problematika zaposlovanja "Romov", katero izdeluje Zavod za družbeno planiranje Novo mesto. Cilj raziskave je prikazati področje in vrste dela, ki najbolj ustrezajo potrebam in sposobnostim Romov.

- 2.3. Kot izredno dobra oblika se je v praksi pokazalo usposabljanje Romov za konkretno delo, ki ga je Skupnost za zaposlovanje ob sodelovanju Centra za socialno delo in organizacij združenega dela IMV in tovarne Novoles začela izvajati v letu 1979. Izdelani so bili načrti usposabljanja (uvajalni seminarji), ki so poleg praktičnega dela vsebovali tudi informacije in seznanjenje z vsebinami zdravstva, samoupravne organiziranosti, varstva pri delu, matematike in slovenščine. Pri Romih je bilo ustverjeno zaupanje v možnosti zaposlovanja preko takega usposabljanja, vendar moramo kljub temu ugotoviti, da so bila usposabljanja številčna po udeležbi, ogromen pa je bil osip pri poznejšem delu in le majhno število Romov je "zdržalo" dalj časa na delu.

Strokovna služba v IMV je ugotovila, da je takšno usposabljanje in potem tudi vztrajanje na delu dokaj uspešno predvsem pri mlajših Romih v starosti do 25. leta, zato s takšno obliko še pridobiva Rome za delo. V tej OZD je zadolžen kadrovski delavec za delo z Romi. Podobni rezultati so bili doseženi tudi v Novolesu, pri čemer ta organizacija ugotavlja izredno veliko število izostankov zaradi bolniškega staleža, kar tudi negativno vpliva na ostale delavce in sploh na možnost dodatnega zaposlovanja Romov.

Načrtno usposabljanje Romov s tečajji in z drugimi oblikami se je v praksi pokazalo kot ustrezno, zato jih je potrebno nadalje izvajati kljub sorazmerno visokim stroškom usposabljanja. Takšno usposabljanje je potrebno izvesti v večjih organizacijah združenega dela, predvsem npr. v tovarni zdrevil Erke, posebno še, ker so Romi usmerjeni v nabiranje zdrevilnih

zelišč, pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto, Kmetijski zadru-
gi Novo mesto in pri ostalih organizacijah združenega dela,
ki imajo dela in naloge, ki niso vezane na zaprt prostor in
tekoči trek.

Posebej je potrebno zaposlenim in na delu uspešnim Romom nu-
diti dolžnost dodatnega usposabljanja preko internega izobra-
ževanja delavcev v organizacijah združenega dela.

- 2.4. Vse organizacije združenega dela, ki zaposlujejo Rome, bi to-
rale po programu tudi zadolžiti posamezne strokovne delavce
v kadrovskih službah, za spremljanje in usmerjanje vključevan-
ja Romov v delu in v delovno sredino, ki bi bili v neposredni
povezavi s komisijo pri Skupnosti za zaposlovanje. Telega skle-
pa večina OZD ni upoštevala, vendar je za uspešno reševanje
zaposlovanja Romov ta programska usmeritev nujna.

- 2.5. Od ostalih nalog iz programa naj omenimo:

- da je bila vodena kakaj točne evidence vseh za delo sposob-
nih Romov, čeprav je to zaradi velikih migracij Romov zelo
težko;
- resocializacija Romov po prostani kazni s takojšnjo zaposl-
tvijo se ne izvaja uspešno;
- redna kontrole Romov na delu, ugotavljanje opravičenih od-
sotnosti z dela in odpravljanje neopravičenih izostankov z
dela je bila reševana pri nosameznikih na predlog strokov-
nih služb ali OZD;
- vključevanje Romov v delo sindikata in v družbene in kulturne
ekcije v okviru delovne in krajevne skupnosti se ne imple-
mentira.

3. Romska naselja in stanovanja

O urejenju romskih naselij, stanovanj in lokacij za stalna
bivališča Romov že desetletje težko razprave, se sprejemajo
določena stališča, vendar se celotna zadeva ni bistveno po-
maknila. Različni poskusi razseljevanja Romov po krajevnih
skupnostih na lokaciji v neposredni bližini vasi so našli
na odpor vaščanov, pa tudi na odpor Romov. Romi so se koncentri-
rali na lokacijah, ki so za njih sami izbirali, predvsem tam,
kjer so imeli možnost pridobiti hrano za preživljenje, vodo,
vodo, kurjavo, ipd.

V programu je bil sprejet sklep, da naj Romi ostanejo v des-
etletjih izoblikovanih naseljih, ki jih je potrebno postopno ureja-
ti.

Ker je naselje Zebjek po številu Romov največje in tudi najbolj
neurejeno, je Izvršni svet SOB Novo mesto v letu 1980 pri vo-
vodu za družbeno planiranje naročil izdelavo zazidalnega načr-
ta za to romsko naselje. Zazidalni načrt (osnutek) je bil iz-
delan v novembru 1982, predvidoma letos junije bo obravnan
na seji občinske skupščine, Krajevna skupnost Buča vas pa
soglaša s predvideno lokacijo romskega naselja na desni strani
ceste v smeri Mirne peči.

Ze druga naselja, ki še niso urejena (Dobruške gmajna, Šent-
jernež, Jedinščice) se pojavljajo problemi pri pridobitvi
soglasij bodisi krajevne skupnosti, ali J. S. oz. nesprotovanju

da bi se na obstoječih lokacijah uredilo naselje. Še najbolj pereč problem je v Žužemberku, kjer Romi še vedno nimajo stalnega mesta in možnosti bivanja. Določene so bile lokacije, kjer naj bi se Romi naselili, vendar je bilo to v prvem poskusu postavitve objekta za romsko družino nasilno onemogočeno s strani občanov.

Ne glede na vse težave pa se je v letu 1982 začelo intenzivnejše urejati posamezna naselja, predvsem z združevanjem sredstev samoupravnih interesnih skupnosti (Samoupravna stanovanjske skupnost, komunalna skupnost, skupnost socialnega skrbstva). Izvršena je bila napeljava vodovoda v naselje Zebjek, v letu 1983 je bila voda napeljana v naselje Sentjernej, v letu 1984 pa je to predvideno za naselji Dobruška gmajna in Otočec. V letošnjem letu predvidevamo tudi elektrifikacijo dveh naselij Dobruške gmajne in Otočca, čeprav je to zvezano z vrsto tehničnih težav.

Kljub zastavljenemu programu nismo uspeli pristopiti k izgradnji skupnih sanitarij po posameznih naseljih, ki bi nedvomno izboljšale stanovanjske pogoje Romov. Pri vseh teh nelogih skušamo v čimvečji meri vključevati v izvajanje del tudi same Rome (vse ročne izkope in zasipavanje so izvedli Romi sami). Pri vsakršni rebi komunalnih naprav, npr. potrebi pitne vode, skušamo vnaprej urediti plačevanje - pri skupni uporabi solidarnostno pokrivanje stroškov med Romi samimi. Izkazalo se je, da je ta oblika v praksi zelo uspešna (npr. romsko naselje Zebjek) zato bo potrebno s tem nadaljevati. Seveda pa predhodni dogovor z Romi glede plačevanja ni bil v vseh naseljih uspešen: (npr. v naselju Smihel) in nastajajo sedaj težave zaradi neplačevanja električne energije in vode.

V letu 1983 smo pričeli tudi z poskusi začasnega urejanja bivališč Romov z nebevo kontejnerjev, kar se je v praksi pokazalo kot zelo uspešno, saj so Romi ta bivališča sprejeli z veseljem. Kontejnerska bivališča so bila dodeljena po odločitvi strokovne skupine za reševanje romske problematike pri Centru za socialno delo le Romom, ki so bili redno zaposleni in v dveh primerih po socialnem kriteriju Romom - invalidom. Ta oblika se je pokazala kot primerna tudi zato, ker je bilo možno z manjšimi sredstvi rešiti več problemov. Vsi Romi, ki so jim dodeljena takšna bivališča redno plačujejo najemnino Samoupravni stanovanjski skupnosti.

4. ZDRAVSTVENO VARSTVO ROMOV

Zdravstveno stanje Romov je slabo, zato je bilo v programu poudarjeno, da je potrebno večje vključevanje zdravstvene službe in občinske zdravstvene skupnosti v reševanje te problematike pri zdravstvenem prosvetljevanju Romov in zagotavljanju zdravstvenega varstva ter ugotavljanju zdravstvenega stanja (sistematični pregledi otrok in mladine).

Do sedaj se je v izvajanje programa aktivno vključevala patronažna služba zdravstvenega doma.

Oprevila je naslednje aktivnosti:

- v letu 1978 je izvedla tečaj o higieni otrok in odraslih ter o načrtovanju družine z ženskami v naselju Smihel,
- sodelovala je pri usposabljanju Romov za zaposlitev,

- vključuje se v skupne akcije pri razkuževanju prostorov, odpadnih gerij in podobno,
- opravlja običajne patronažne obiske v romskih družinah.

Obvezno zdravstveno varstvo imajo Romi zagotovljeno tako kot ostali nezaposleni občani.

Delo patronažne službe in ostale zdravstvene službe je potrebno približati Romom - izvajanje zdravstvenega prosvetljevanja Romov in zdravstvenih pregledov v naselju Žebjek in v ostalih večjih naseljih.

- 4.2. Sanitarna inšpekcija je bila po programu zadolžena za redno kontrolo po naseljih. Iz poročila sanitarne inšpekcije je razvidno, da je v obdobju od 1978 do 1984 opravila: 12 inšpekcijskih pregledov v naseljih, v naselju Smihel je bil na pobudo te službe postavljen kontejner za odpadke, vendar ga Romi nekoristijo, ker bi morali kriti stroške odvoza smeti.

V letu 1983 izvedena akcija čiščenja naselja ni uspela, ker Romi pri čiščenju niso hoteli sodelovati.

Sanitarna inšpekcija ugotavlja, da predstavljajo naselja Romov zaradi neurejenosti in ker so brez pitne vode večkrat nevarnost za širjenje nelezljivih bolezni (npr. v Jedinščici je bila v letu 1983 epidemija zlatenice).

- 4.3. Veterinarska služba vsakoletno obvešča Rome o cepljenju ps proti steklini, občasno jih seznanja z nevarnostmi stekline in drugih kužnih bolezni. V kritičnih obdobjih oskrbe z vodo je omogočila Romom iz Žebjeka dostop in koriščenje vodovoda v Potočni vasi.

5. Druge naloge na področju socializacije Romov

Iz poročila Postaje milice Novo mesto je razvidno, da v skladu s programom:

- delavci PM kontrolirajo romska naselja,
- odstranjevanje neprijavljenih Romov iz območja občine ne izvaja, ker nimajo zakonskih pooblastil (zoper te Rome podajo predloge za uvedbo postopke o prekršku, ker nimajo prijavljenih bivališč),
- preprečevanje pospešenja in pobiranja odpadkov iz smetišč ni učinkovito. Postaja milice predlaga večje vključevanje sanitarne inšpekcije in komitejev za SLO in družbeno samozasčito v krajevnih skupnostih v te aktivnosti,
- odlok o prepovedi rejne konj ni sprejet,
- število kaznivih dejanj pri Romih narašča (v letu 1983 je 317 Romov v starosti nad 14 let storilo 199 kaznivih dejanj; veliko Romov je večkratnih storilcev kaznivih dejanj).

III. ORGANIZACIJA DELA ZA UČINKOVITEJŠE REŠEVANJE ROMSKE PROBLEMATIKE

1. Koordinacija dela

V programu je bila ugotovljena premajhna koordinacija dela strokovnih služb in družbenopolitičnih organizacij pri razreševanju problematike Romov.

- 1.1. Po programu naj bi koordinacijski odbor pri OK SZDL določal, spremljal in analiziral izvajanje politike reševanja romske problematike. V odbor naj bi bili vključeni tudi predstavniki Romov. To vlogo je v letu 1982 prevzela komisija za razreševanje problematike Romov pri Občinski skupnosti socialnega varstva v katero so vključeni predstavniki SIS, izvršnega sveta SOB Novo mesto ter predstavniki Romov. Koordinacijski odbor pri Občinski konferenci SZDL naj bi v bodoče le koordiniral aktivnosti na tem področju.
- 1.2. Za koordinirano strokovno delo je bila v skladu s programom imenovana posebna strokovna skupina, katero sestavljajo strokovni delavci SIS oz. njihovih strokovnih služb, strokovni delavci OZD, SOB, Uprave za notranje zadeve in predstavniki Romov. Delo skupine (sestala se je 41 krat) vodi Center za socialno delo. Skupina spremlja realizacijo sprejetih letnih programov socializacije Romov oz. usklajuje delo strokovnih služb pri razreševanju te problematike.

2. Naloge strokovnih služb za romsko problematiko

- 2.1. Referat za posebna socialna vprašanja je organiziran v okviru sekretariata za občo upravo SOB Novo mesto. Referent v skladu s programom iskanja možnosti naselitve Romov in pri pridobitvi lokacijske dokumentacije ter sodeluje s strokovno skupino pri razreševanju problematike Romov.
- 2.2. Referat za varstvo Romov pri Centru za socialno delo Novo mesto. Na tem referatu dela en strokovni delevec, ki sodeluje tudi z ostalimi strokovnimi službami (zdravstveno službo, SOB, Občinskim odborom RK, šolami in VVZ, OZD).

Center obrevnava Rome in njihove težave kot ostale občane po pozitivni zakonodaji (urejanje osnovnih življenjskih pogojev - bivališč, razreševanje medosebnih sporov, reševanje vzgojnih težav, delo z obsojenimi Romi, zaposlitve, vključevanje v šolanje, razvrstitev otrok in prešolanje otrok v POS).

V letih 1978 do 1983 je pri Občinski skupnosti socialnega skrbstva prejelo povprečno letno 16 ostarelih Romov družbeno denarno pomoč (8 Romov prejema DDP edini vir, 8 DDP dopolnilni vir) enkratno pomoč prejme povprečno letno 17 romskih družin, 4 družine prejmejo povprečno letno začasno denarno pomoč, 2 ostarela Roma sta v zavodskem varstvu, dva otroka pa sta v rejništvu.

2.3. Programi drugih izvajalcev - financiranje

Po programu bi morale vse strokovne službe SIS in OZD opredeliti svoje naloge pri reševanju romske problematike in jih uskladiti s programom socializacije Romov. Financiranje predloženih programov naj bi bilo sistemsko urejeno s srednjeročnim družbenim planom razvoja občine in v samoupravnih sporazumih o temeljih planov SIS. Sredstva naj bi zagotavljale SIS v finančnih načrtih in v občinskem proračunu. Strokovna skupine pri Centru za socialno delo naj bi ovrednotila naloge posameznih izvajalcev programov.

SOV, SSS in OIS so v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov za obdobje 1981-85 opredelila sredstva za izvajanje programov, na zahtevo teh skupnosti pa so tudi republiške skupnosti zagotovile del sredstev za izvajanje vzgojnoizobraževalnih programov in programa socialnega skrbstva. Občinska skupnost socialnega skrbstva je sredstva solidarnosti usmerila v razreševanje življenskih pogojev Romov. Sredstva je zagotavljala tudi Občinska skupnost za zaposlovanje. Ostale skupnosti v temeljnih planov sredstev niso predvidele, na predlog komisije za usklajevanje programov socializacije Romov pri Občinski skupnosti socialnega varstva pa sta Samoupravna stanovanjska skupnost, komunalna skupnost v letu 1983 in 1984 zagotovili sredstva za urejanje življenskih pogojev Romov, vključevati pa so se pričele tudi ostale skupnosti: Občinska raziskovalna skupnost sofinancira izdelavo raziskave o problematiki zaposlovanja Romov, OZS je poleg ostalih skupnosti sofinancirala nakup večnamenskega prostora, TKS sofinancira dejavnost športnega društva, KUS sofinancira dejavnost društva Rom. SOB Novo mesto je do leta 1984 zagotavljala nekaj sredstev za razreševanje te problematike (v letu 1983 500.000 din). V letu 1984 je višino sredstev, katera je zagotavljala SOB v proračunu, zagotovila Občinska SSS.

UGOTOVITVE IN PREDLOGI

1. Ugotavljamo, da se SIS in strokovne službe v občini v zadnjih letih vključujejo v razreševanje problematike Romov, vendar so Romi še vedno v neenakopravnem družbeno ekonomskem položaju - neurejene stanovanjske razmere, del mladine še ni vključen v vzgojno izobraževalni proces, nizka stopnja zaposlenosti, ne vključenost v družbenopolitično dogajanje. To narekuje pospešeno razreševanje romske problematike v občini. Osnova za nadaljnje razreševanje problematike Romov je še nadalje program iz leta 1978.

Uspešnost socializacije Romov je v precejšnji meri odvisna od organiziranega in uničkovitega razreševanja njihovih osnovnih življenskih pogojev, zato je potrebno:

- realizirati zazidalni načrt za romsko naselje Žabjek in postopno naseljevati Rome v novem naselju;
- poiskati ustrezni lokaciji za naselji Jedinščice in Žužembark;
- lokacijsko in pravno urediti ostale romska naselja v občini;
- komunalno urediti naselje (napeljava vodovoda, ureditev skupnih sanitarnih objektov);

IZVAJALCI: SOB, Zavod za družbeno planiranje, Samoupravna stanovanjska skupnost, komunalna skupnost, SSS)

2. Dosledno vključevanje predšolskih romskih otrok v VVO oz. organiziranje dvoletne male šole v okoljih, kjer otrok ni možno vključevati v VVO.

IZVAJALCI: VVO, SOV in osnovne šole

3. Vključevanje vseh šoloobveznih romskih otrok v osnovne šole, vključevanje otrok v razne interesne dejavnosti in različne oblike samoupravnega življenja v šoli.

Odrasle Rome je potrebno vključevati v izobraževanje preko Zavoda za izobraževanje kadrov Novo mesto.

IZVAJALCI: OIS, Osnovne šole, Zavod za izobraževanje kadrov

4. Z usposabljanjem Romov pred zaposlitvijo je potrebno nadaljevati v večjih OZD (tovarna zdravil Krka, Gozdno gospodarstvo, KZ Krka, IMV):
 - OZD morajo zadolžiti posamezne strokovne delavce za spremljanje in usmerjanje Romov na delo,
 - pri skupnosti za zaposlovanje naj bi se oblikovala strokovna komisija za spremljanje zaposlenih Romov.IZVAJALCI: OZD, Skupnost za zaposlovanje
5. Zdravstvena služba je dolžna izdelati program zdravstvene preventive Romov.
IZVAJALCI: Zdravstveni center Dolenjske, TOZD Zdravstveni dom, Občinska zdravstvena skupnost
6. V razreševanje problematike Romov je potrebno aktivno vključevanje tudi Rome. Rome je potrebno vključevati v družbenopolitične organizacije in v delo krajevnih skupnosti.
7. Krajevne skupnosti so dolžne v svoje programe vključevati tudi razreševanje romskega vprašanja.
IZVAJALCI: Skupnost krajevnih skupnosti, KS
8. Izdelati je potrebno program nadaljnjega razreševanja problematike Romov za naslednje srednjeročno in dolgoročno obdobje ter reševanje te problematike ustrezno opredeliti tudi v družbenem planu občine.
SIS so dolžne v samoupravnih sporazumih o temeljih planov za obdobje 1985-1990 opredeliti konkretne naloge pri razreševanju problematike Romov in zagotoviti tudi ustrezna sredstva. Poleg zagotovitve sredstev so SIS in njihove strokovne službe dolžne vsebinsko sodelovati pri realizaciji nalog iz programa.
IZVAJALCI: SOB, SIS družbenih dejavnosti in SIS gospodarskih dejavnosti
9. Občinska skupnost socialnega varstva naj vprašanja reševanja romske problematike izpostavi na Skupščini Skupnosti socialnega varstva Slovenije, delegati občinske skupščine v republiški Skupščini pa isto problematiko v Skupščini SR Slovenije. V sofinanciranje programov socializacije Romov naj se v naslednjem srednjeročnem obdobju bolj vključujejo tudi republiške SIS s področje socialnega varstva s sredstvi solidarnosti, zlasti pa to velja za zvezo stenovenjskih skupnosti Slovenije, ki sredstev za te programe sploh ne zagotavlja.
IZVAJALCI: Skupnost socialnega varstva, Skupščina občine

REALIZACIJA SREDSTEV ZA SOCIALIZACIJO
ROMOV V LETU 1983 IN PREDVIDENA SREDSTVA ZA LETO 1984

N a z i v	Realizacije 1983	Plan 1984	Indeks
PRIHODKI:			
I. UREJANJE ŽIVLJENJSKIH POGOJEV			
1. Prenos sredstev iz pret. leta	68.435,15	1.322.814,75	-
2. Samoupravna stanovenj. skup.			
- sredstva solidarnosti	2.205.798,00	2.700.000,00	122
- ostala sredstva	1.000.000,00	1.500.000,00	150
3. Občinske skupnost socialnega skrbstva Novo mesto	1.429.235,00	1.100.000,00	76
4. Skupnost socialnega skrbstva SR Slovenije			
- iz sredstev skup. progr.	297.300,00	600.000,00	201
5. Komunalna skupnost	377.608,30	500.000,00	132
6. Ostalo			
7. - sredstva OZD	60.000,00	300.000,00	500
- sredstva proračuna SOB	413.209,40	-	-
- sredstva proračuna SOB za odškodnine po Romih	193.248,60	498.818,00	258
SKUPAJ:	6.044.834,45	8.521.632,75	141
II. RAZISKAVA O ZAPOSLOVANJU ROMOV			
1. Občinske raziskoval. skupn.	300.000,00	300.000,00	100
2. Občinska skupn. za zaposlev.	150.000,00	-	-
III. VZGOJNOIZOBRAŽEVALNI PROGRAM			
1. Občinske izobraževal. skupnost	1.649.355,00	2.714.000,00	131
2. Skupnost otroškega varstve	879.582,00	975.000,00	111
3. Skupnost otr. varstve (denar. pomoči otrokom)	1.096.750,00	1.644.000,00	150
4. Občinske skupnost za zaposl. (usposabljanje Romov)	462.731,00	500.000,00	108
5. Občinske skup. social. skrbst. (nekup obleke šoloobv. Romom)	543.882,00	650.000,00	119
IV. VEČNAMENSKI PROSTOR V ŽABJEKU	600.000,00	-	-
S K U P A J :	11.727.134,45	15.304.632,75	131

Za večnamenski prostor so sredstva zagotovile: SOV 200.000 din, Skupnost za zaposlovanje 200.000 din, OZS 100.000 din in CIS 100.000 din. Občinski odbor RK je zagotavljal Romom tudi pomoč v oblečilih.

IZVRŠNI SVET

P O R O Č I L O

k predlogu odloka o sprejetju zazidalnega načrta Romsko naselje v
Žabjaku

Zazidalni načrt Romsko naselje v Žabjaku je izdelal Zavod za družbeno planiranje Novo mesto pod št. Z-4/80 v septembru 1984, skladno z družbenim planom in prostorskim delom srednjeročnega družbenega plana občine Novo mesto za obdobje 1981-1985 ter na podlagi določb zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor.

Območje zazidalnega načrta obsega površino 6,40 ha, od tega je 61 % površin v družbeni lastnini, 39 % pa v zasebni. Vsa zemljišča so pretežno gozdnata. Po zazidalnem načrtu je predvidena gradnja 40 pritličnih enodružinskih stanovanjskih hiš s pomožnimi gospodarskimi objekti in gradnjo vzgojnovarstvenega zavoda. Objekti bodo zidani ali v montažni izvedbi. V naselju bo naslednja komunalna oprema: električno in vodovodno omrežje, na ptt omrežje bo priključen le vzgojnovarstveni objekt; kanalizacije ne bo, zato bo potrebno pri vsakem stanovanjskem objektu zgraditi greznico; ceste v naselju bodo namenjene internemu enosmernemu in dvosmernemu prometu.

Osnutek zazidalnega načrta je bil skladno s 37. členom zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor javno razgrnjen na komiteju za urbanizem občinske skupščine Novo mesto in v krajevni skupnosti Bučna vas. Javna razgrnitev zazidalnega načrta je bila opravljena na podlagi sklepa izvršnega sveta št. 351-03/82-9 z dne 11.9.1984.

V času javne razgrnitve zazidalnega načrta in na javni obravnavi v krajevni skupnosti Bučna vas dne 30.10.1984 so pripombe podali krajanji naselja Hudo, Muhaberja in Potočne vasi ter skupine krajanov in posamezniki. Vse pripombe izražajo negativno stališče do bodočega romskega naselja.

Prva skupina pripomb se nanaša na pomanjkljivo obveščanje krajanov v začetku izdelave zazidalnega načrta. Te pripombe niso utemeljene, ker je bila javna razprava v zvezi z izdelavo zazidalnega načrta že v letu 1982, pozneje je bil posnet kratek film o Romih v Žabjaku, v katerem je bilo jasno povedano, da je v izdelavi zazidalni načrt za to romsko naselje; v glasilu "Odločajmo" pa je bil pojasnjen namen izdelave zazidalnega načrta.

Druga skupina pripomb se nanaša na konfliktno odnose okoliških krajanov z Romi. Krajanji menijo, da se bo zaradi povečane koncentracije Romov njihova zavest moči okrepila. Ker se s predlaganim zazidalnim načrtom rešuje bivalne pogoje romskih družin, ki živijo v Žabjaku, se s tem ne bo bistveno povečala gostota naseljenosti Romov na območju Žabjaka, saj bivajo Romi na tem območju vsaj od leta 1873, kot jih opisuje Janez Trdina v črtici "Cigani Brajdiči". Izboljšanje bivalnih pogojev Romov je tudi eden od pogojev k njihovi socializaciji, zato bo potrebno oceniti možnosti za postopno ureditev še 11 zaselkov v občini, kjer prebivajo Romi.

Tretja skupina pripomb se nanaša na odvzem kmetijskih zemljišč iz posesti prizadetih krajanov, ki menijo, da bo z izgubo zemljišč okrnjena njihova kmetijska dejavnost.

Ugotovljeno je, da je na predloženem zmanjšanem obsegu zazidalnega načrta le majhen del njiv in travnikov, pretežno je slab gozd. Te pripombe

krajanov so se torej upoštevale, ker je osnutek predvideval površino 11,40 ha zemljišč, sedanji predlog zazidave pa zajema 6,45 ha zemljišč, kjer je predvidenih skupno le 40 stanovanjskih hiš in vzgojnovarstveni objekt, to pa je število objektov, ki jih je prvotno predvidevala I. faza pozidave.

Četrta skupina pripomb se nanaša na vprašanje, kako bo družba z moralnega vidika opravičila dodelitev parcel in stanovanj romskim družinam. To vprašanje bo potrebno reševati tako, da bodo gradbene parcele dobili najprej zaposleni Romi, ki bodo morali tudi sami prispevati del sredstev za gradnjo; s postopno družbeno pomočjo naj bi Romi gradili hiše v svoji režiji in z delovnim prispevkom vseh za delo sposobnih družinskih članov.

Izvršni svet je obravnaval predlog odloka o sprejetju zazidalnega načrta Romske naselje v Žabjaku in predlaga zboru združenega dela in zboru krajevni skupnosti, da odlok sprejmeta v priloženem besedilu.

Zazidalni načrt za romsko naselje Žabjak iz leta 1984:

(uspešnost izvajanja 9. člena je danes dobro viden)

Številka: 351-03/82-9

Način objave: Skupščinski Dolenjski list, št. 4/85

Datum uveljavitve:

Občinska skupščina Novo mesto je na podlagi 2.odstavka 39.člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS št. 18/84) in 223. člena statusa občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list št. 5/79 in 4/82) na sejah zborna združenega dela dne 30.1.1985 in zborna krajevnih skupnosti dne 31. 1. 1985 sprejela

ODLOK

o sprejetju zazidalnega načrta Romske naselje v Žabjaku

1.člen

Sprejme se zazidalni načrt Romske naselje v Žabjaku, ki ga je izdelal Zavod za družbeno planiranje Novo mesto pod št. Z-4/80 v septembru 1984.

Sestavni del zazidalnega načrta so programski del, tehnični del in grafične priloge.

2.člen

Meja območja zazidalnega načrta se na jugozahodni točki zazidalnega območja začne na stičišču javne ceste Novo mesto – Mirna peč, z jugozahodnim vogalom parcele št. 1086 in poteka po južni meji te parcele proti severovzhodu do parcele št. 1084, kjer se obrne proti severu po

vzhodni meji zazidalnega območja, prečka javno pot št. 1087, nadaljuje se proti severu po vzhodni meji parc. št. 1092/1 do parc. št. 1093/1, kjer se po jugovzhodni meji te parcele obrne proti severozahodu do javne poti št. 298 in zavije po južni meji te poti proti severozahodu in na sredini severovzhodne meje parcele št. 1095/1 zavije proti severovzhodu, seka južni del parc. št. 302, poteka po zahodni meji parc. št. 303 in spet seka parc. št. 302 in na vzhodnem vogalu te parcele zavije proti severu in proti severozahodu do severnega vogala parc. št. 302, kjer je najsevernejša točka zazidalnega območja. Meja se tu obrne proti jugozahodu

po severozahodni meji parcelne št. 302, do javne poti št. 298, po severni meji te poti poteka proti zahodu do jugozahodnega vogala parc. št. 300, nato se obrne proti jugozahodu, seka pot št. 298 in poteka po severozahodni meji parc. št. 288 cca 25 m, kjer se obrne proti jugovzhodu in seka parc. št. 288 in 289 ter se na sredini te parcele obrne proti jugozahodu in poteka v tej smeri cca 25 m, nato se še enkrat obrne proti jugovzhodu in seka parc. št. 295, javno pot št. 297, parcele št.: 294, 1102/1, 1097/1, 1096/1 in se na sredini parc. št. 1095/1 obrne proti jugozahodu in seka parceli št. 1094/1 in 1093/1 ter se na severni meji parc. št. 1092/1 cca 45m severovzhodno od parcele št. 1092/2 obrne proti jugozahodu po severni meji parc. št. 1092/1 in 1092/2 do ceste Novo mesto – Mirna peč, kjer se na severozahodni točki parc. št. 1092/2 obrne proti jugovzhodu in poteka po južni meji parc. št. 1092/2, prečka pot št. 1087 in po južni meji parc. št. 1085 pride do opisane izhodiščne točke.

3.člen

Na območju zazidalnega načrta je dovoljena gradnja 40 pritličnih, enodružinskih stanovanjskih hiš in vzgojno-varstvenega objekta. Objekti so

lahko v zidani ali montažni izvedbi. Na funkcionalnem zemljišču vsakega stanovanjskega objekta se lahko zgradi pomožni gospodarski objekt. Na posebej izparceliranih zemljiščih na območju zazidalnega načrta je dovoljena samo kmetijska dejavnost.

4.člen

Objekti, razen gospodarskih, so priključeni na električno in vodovodno omrežje ter predvideni z ogrevanjem na trda goriva. Pri vsakem objektu mora biti zgrajena greznica. Vzgojno-varstveni objekt se lahko priključi na ptt omrežje.

Ceste v naselju so namenjene samo internemu prometu za enosmerni in dvosmerni promet.

5.člen

Oblikovni pogoji za posamezne objekte so naslednji:

- tlorisni gabariti stanovanjskih objektov so po širini 5-6 m in po dolžini 7-11 m z odstopanjem do 15%.
- tlorisni gabariti pomožnih gospodarskih objektov so lahko različni, vendar ne večji od 4 x 6 m.
- tlorisni gabariti vzgojno-varstvenega objekta je 4 x 8 m z odstopanjem +10%.

Vsi objekti obsegajo v višino pritličje in podstrešje brez kolenčnega zidu.

Vse strehe so simetrične dvokapnice, naklona 40 do 45°, krite z opečnim ali cementnim strešnikom temne barve.

Fasade so obdelane z grobim ometom v svetli barvi.

Lege objektov in višinske kote objektov so podane v arhitektonsko zazidalni situaciji.

Višinski koti lahko odstopajo za 0,3 m.

6.člen

Izgradnja objektov na območju zazidalnega načrta se bo lahko izvajala postopoma. Na gradbene parcele se lahko začasno postavijo bivalni kontejnerji, ki se jih mora po dograditvi stanovanjskega objekta odstraniti.

7.člen

Upravni organ, pristojen za izdajo lokacijskih dovoljenj, lahko dovoli spremembe tehničnih karakteristik cest in komunalnih vodov zaradi prilagoditve terenu ter odstopanja, določena s tem odlokom.

8.člen

Z uporabo odstopanj iz prejšnjega člena se ne smeta spreminjati vpliv objektov in naprav za sosednje parcele ter načrtovani videz območja in ne poslabšati bivalne in delovne razmere obravnavanega območja.

9.člen

Inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem zazidalnega načrta opravlja urbanistična inšpekcija pri Upravi inšpekcijskih služb Novo mesto.

10.člen

Zazidalni načrt je stalno na vpogled na komiteju za urbanizem občinske skupščine Novo mesto in na Zavodu za družbeno planiranje Novo mesto.

11.člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka:351-03/82-9

Datum: 31. 1. 1985

Zaključek:

To je torej predlog RCI za reševanje romske problematike . Predlog opozarja na bistvene probleme in nakazuje rešitve. Seveda bo potrebna tudi sprememba zakonodaje, če hočemo učinkovite ukrepe. Vendar je skrajni čas, da se to stori. V nasprotnem primeru lahko pride do hujših posledic. V prilogi je tudi zazidalni načrt za Žabjaku iz leta 1984 ter program iz leta 1985. Takrat naj bi to prispevalo k dokončni ureditvi nemogočega stanja v Žabjaku. Koliko je uresničenega iz tega programa?

Člani RCI prihajamo iz različnih občin, vsi občutimo enako težavo, na katere neuspešno opozarjamo že vrsto let. Predstavljen program ima podporo vseh nas. Na potezi je vlada s svojimi ministrstvi. Bo prisluhnila državljanom, ki se dnevno soočajo z romsko problematiko in ali si bo upala postaviti pravo diagnozo in predpisati pravo zdravilo? Ali pa bomo čez 20 let ponovno prebiral program, ki ni rešil ničesar.

Predsednik RCI
Silvo Mesojedec

Novo mesto, julij 2011

ZAPISNIK

ZBORA KRAJANOV KS Bučna vas

dne 11. julija 2011 ob 20. uri v prostorih Gostišča »Na vasi«

Prisotnih: 72 krajanov KS Bučna vas

DNEVNI RED:

1. Aktivnosti na področju reševanja romske problematike – RCI, sklic zbora krajanov
2. Predstavitve projekta reševanja prostorske problematike v romskem naselju Žabjek in Brezje (RCI – Silvo Mesojedec, Matic Vidic)

Namen sklica zbora krajanov je seznanitev krajanov z vsemi aktivnostmi, tako aktivnostmi RCI kot KS Bučna vas, ki trenutno potekajo.

Leta, pravzaprav desetletja, iskanja rešitev na tem področju ne dajejo rezultatov, s katerimi bi bili kot krajanji lahko zadovoljni. Država se izogiba sprejetju učinkovitih ukrepov, zato se je RCI odločila pripraviti idejo. Ideja/predlog se navezuje na reševanje prostorske problematike v romskem naselju. Silvo Mesojedec se je v uvodnem nagovoru zahvalil Smiljanu Pavišiču ter Anji Banovec, ki sta predlog skupaj z RCI pripravljala. Predvideno in dogovorjeno je bilo, da bo projekt umeščen med točke dnevnega reda občinske seje v juniju, vendar se to ni zgodilo.

Silvo Mesojedec preko prezentacije (priloga k zapisniku!) predstavi predlog. Po predstavitvi je bil predlog dan v razpravo.

Vprašanje T.Potočarja (Bučna vas) glede sanitarij v romskem naselju. ODGOVOR S.Mesojeca: Glede sanitarij in nasploh kanalizacije bo z ureditvijo novega romskega naselja tudi ta problem rešen.

Vprašanje M.Jakšeta (Hudo) glede občinskega prostorskega načrta za Brezje. *Milan Jakše predlaga, da se sprejme sklep, naj se definira občinski podrobni prostorski načrt za ureditev Brezja, ki bo po potrebi istočasno z naseljem Žabjek služil kot dokument za zakonito urbanistično poselitev Brezja.* Navedeni predlog oz. sklep v celoti podpiramo.

Predlog o rešitvi prostorske problematike v romskem naselju, ki ga je predstavil predsednik RCI Silvo Mesojedec, je bil dan na glasovanje. Od prisotnih 72 krajanov, je predlog podprlo 70 krajanov, 2 krajana sta bila proti.

Silvo Mesojedec bo z navedenim projektom/predlogom seznanil vse institucije, ki so po njegovem mnenju tiste, ki bi morale začeti bolj kompleksno reševati probleme na področju romske problematike. 21.7.2011 ima že dogovorjen sestanek z varuhinjo človekovih pravic Zdenko Čebašek Travnik ter direktorjem Urada vlade RS za narodnosti Stankom Baluhom, kjer bo predstavljen predlog v obliki pisnega gradiva.

Silvo Mesojedec
Predsednik RCI za reševanje
romske problematike

Amalija Papež
predsednica sveta KS
Bučna vas